Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 199 (449) ◆ Субота, 17 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Щиро вітаю слухачів і професорсько-викладацький склад з нагоди створення інституту та прийняття його особовим складом присяги на вірність народу України.

Бажаю всім Вам доброго здоров'я, успішного навчання, творчих успіхів в ім'я незалежної Української держави.

І. ПЛЮЩ,
Голова Верховної Ради України.

З місця події

ПОМІДОРИ ПОДОРОЖЧАЛИ — ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ДО ГРАНАТ

Вчора знову побито студентів біля приміщення Верховної Ради. Звісно, не якимись хуліганами. Студентську колону, що рухалася вгору вулицею Грушевського, перепинили шеренги міліції при повному, як кажуть, бойовому...

Доки «мегафонники» від студентів перебалакували з «мегафонниками» від міліції, звідкілясь вигулькнуло кілька хлопців і жбурнули у червоні кашкети міліції червоні помідори. «Міліціянти» також довго не розмірковуючи, кинулись з кийками і т. п. на... всю колону... Перепало навіть тим, хто давно вийшов з студентського віку і чисто випадково крокував тротуаром.

Студенти вважають вихватку «помідорників» провокацією, міліція, судячи з її дій, дитячими пустощами, а народні депутати? Втім, офіційні оцінки того, що сталося, сподіваюсь, попереду.

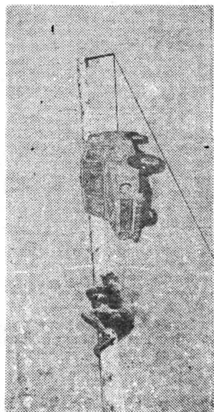
Анатолій БЕНЬ.

РАДА ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

«Незалежна Україна: стан і перспективи розвитку зовнішніх економічних зв'язків» — тема республіканського семінару, який відкрився вчора в Одесі на борту теплохода «Маршал Кошовий». Його учасники — підприємці, економісти, банкіри, відповідальні працівники міністерств і відомств, радники посольств, акредитованих в Україні, обговорять широке коло питань, пов'язаних з державним регулюванням зовнішньоекономічної діяльності в Україні, її правовими аспектами, валютно-фінансовими операціями в зовнішній торгівлі, політикою країни щодо іноземних інвестицій, порядком ліцензування експорту та імпорту, а також з реєстрацією бартерних операцій, окремими положеннями митного законодавства України.

Семінар завершить роботу 18 жовтня.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

ПРОФСПІЛКИ ПРОТИ ЛОКАУТІВ

Розповсюджено заяву профспілкових об'єднань ФНПУ, працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва, Незалежної профспілки гірників, профспілки працівників Академії Наук, Солідарних профспілок, Збройних сил та Вільної профспілки машиністів залізниць, які вважають, що винесений на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», незважаючи на те, що розглядатиметься у другому читанні, містить ряд дискримінаційних положень стосовно трудящих. Зокрема, профспілки різко критикують перспективу запровадження локаутів з метою часткового чи масового звільнення працівників страйкуючого підприємства, навіть якщо страйк визнано законним. Це — попереджають профспілки — дуже небезпечна зброя в руках власника та адміністрації підприємства. Заборона ж страйків солідарності, за оцінкою профспілок, суперечить прийнятому ООН «Міжнародному пакту про економічні, соціальні та культурні права».

Власна інформація «ГУ».

Фото Валерія СОЛОВИОВА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ ПРО РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАЦІЙНОЇ ПРИГОДИ ЛІТАКА АН-124

Комісія повідомляє, що при виконанні екіпажем АНТК ім. О. К. Антонова випробувального польоту літака Ан-124 01—03 за спеціальною програмою на борту виникла аварійна ситуація, і командир повів літак на вимушену посадку біля села Кодри Київської області. При приземленні літак одержав пошкодження і загорівся. Загинуло 8 членів екіпажу.

Компетентна комісія виконує розслідування обставин та причин льотної пригоди.

Органами прокуратури порушено кримінальну справу.

У зв'язку з авіаційною пригодою, що призвела до загибелі людей, урядова комісія висловлює глибоке співчуття сім'ям і рідним загиблих та потерпілих, усьому трудовому колективу АНТК.

* * *

Під час катастрофи «Руслана» загинули: С. О. Горбик, командир корабля, В. О. Подсуха, В. Ф. Солошенко, Ю. А. Дмитрієв, М. М. Трошин, А. І. Крючек — члени екіпажу, С. В. Бабін, Ю. О. Педченко — інженери-експериментатори.

Читайте в номері

У наступному випуску

І ЗНОВУ — ТРАУР

Учора гірники шахтоуправління Першого травня виробничого об'єднання «Шахтарвугілля» провели в останню путь своїх товаришів — виконуючого обов'язки начальника дільниці В. Прокопова, бригадира прохідників В. Газбенка, прохідника В. Боєнка і електрослюсаря В. Прокопова, які загинули внаслідок вибуху газу метану.

Державна комісія, очолювана начальником управління донецького округу Держгіртехнагляду України П. Бігмою, з'ясовує причини аварії та надає сім'ям загиблих шахтарів допомогу.

Парламентська хроніка

Бути чи не бути «депутатській» комерції?

Денне та вечірнє засідання 15 жовтня

Це питання так і зосталося відкритим, а Комісії з питань економічної реформи та управління народним господарством знову доручено його доопрацювати. Хоча доопрацьовувати, власне, нічого. Шановні народні депутати просто мають врешті вирішити: можуть вони займатися комерційною діяльністю (що неможливе в жодній правовій державі) чи ні? На думку Володимира Яворівського, питання розв'язалося б одного-лосно... в останній робочий день цього парламенту, але треба мати мужність зробити це вже сьогодні. Бо за депутатами — довга черга службових осіб, так чи інакше причетних до законотворчої діяльності та до реалізації прийнятих законів. І, за словами Андрія Печерова, «або ми здатні очиститись і приносити користь людям, або ж нас затягнув споживацький інтерес». Що ж, самим народним обранцям і вирішувати...

А розпочалося денне засідання виступом голови Комісії з питань законодавства та законності Олександра Коцюби. На думку Олександра Павловича, «ми мали дуже «дешеву» судову владу, яка була підпорядкована командно-адміністративній системі, особливо — в її крайніх проявах тоталітаризму». Тож розробляючи новий законопроект про судову владу, маємо врахувати, що в правовій державі таке неприпустимо.

Наступні виступи народних депутатів Миколи Коробка і, особливо, Івана Макара більше стосувалися, власне, особи самого Олександра Коцюби. Та, врешті, після відсумкового слова Григорія Демидова Верховна Рада прийняла постанову щодо Закону про статус суддів. Прийнятий у першому читанні законопроект, за словами Сергія Головатого, дає реальну можливість здійснити проголошений 16 липня 1990 року принцип поділу влад на законодавчу, виконавчу і судову.

Далі Верховна Рада розглянула питання про централізований розподіл за фондами деяких груп товарів народного споживання і продовольства. Вникаючи в «систему розподілу за фондами лімітованих груп товарів», викладену заступником міністра економіки України Валентином Поповим, я, чесно кажучи, мало що зрозумів. Надто вже «мудро» було викладено! Найбільш незрозумілим, мабуть, не тільки для Володимира Гриньова, залишилось те, що, говорячи про постачання дитячих садків, лікарень, армії, мається на увазі взагалі розподіл державою всіх ресурсів, названих у довгому (й не одному) списку (?). Тож проект відповідної постанови відправлено на доопрацювання комісіями Верховної Ради разом з Кабінетом міністрів України.

А далі розпочалася довга й бурхлива дискусія про підприємництво. Не одну годину простояв на трибуні народний депутат Іван Заєць, допоки Верховна Рада таки прийняла постанову щодо введення в дію Закону про внесення змін і доповнень до Закону про підприємництво. Власне, найбільше часу й сил зайняли дебати навколо двох перших статей Закону, де йдеться про підприємницьку діяльність самих народних депутатів та інших службових осіб. Статті ці й відправили на ще одне доопрацювання. Хочеться вірити, що востаннє.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПРІОРИТЕТИ—НАУЦІ

Ранкове засідання 16 жовтня

Депутати внесли доповнення до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів та Кодексу про адміністративні порушення України, прийняли постанову про пріоритетні напрями в розвитку науки і техніки, Закон України про державну допомогу сім'ям з дітьми.

Заступник міністра юстиції України В. Онопенко запропонував на обговорення питання щодо внесення змін до ст. 162 Кримінального кодексу. Вона встановлює відповідальність за незаконне видобування громадянами корисних копалин, крім загальнопоширених (глина, пісок тощо). Частина 1 цієї статті передбачає позбавлення волі до двох років, виправні роботи на той же строк і штраф, який запропоновано підвищити до 3—11 мінімальних зарплат.

Зміни до ст. 112 Кримінально-процесуального кодексу автоматично випливають зі змін, внесених до Кримінального кодексу.

На обговорення було винесено також проект Закону про внесення змін і доповнень до Кодексу про адміністративні порушення, зокрема про зміцнення фінансового стану фонду соціального страхування України. Пропонувалося встановити відповідальність організацій, які не реєструються як страхувальники і ухиляються від сплати страхових внесків, що знижує суми виплат, на які ці внески нараховують. За такі порушення передбачено штраф у розмірі 1—8 мінімальних зарплат.

Цю постанову депутати схвалили майже без застережень.

Про проект Закону про визначення пріоритетних напрямів науки і техніки доповів перший заступник голови Державного комітету України з питань науки і технологій В. Пархоменко. Він, зокрема, зазначив, що згідно з чинним законодавством державна науково-технічна політика має бути пов'язана з пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки. Відповідно до них формуватимуться різного рівня науково-технічні програми та передбачатимуться обсяги фінансування. В. Пархоменко вніс на розгляд Верховної Ради п'ять основних напрямів розвитку науки і техніки, затверджених колишнім урядом: охорона навколишнього природного середовища; здоров'я людини; виробництво, переробка та збереження продовольчої продукції; екологічно чиста енергетика та ресурсозберігаючі технології; наукові проблеми розбудови державності України. Він детально аргументував пріоритетність кожного з цих напрямів, зазначивши, що вони спрямовані на збереження природних потреб людини.

Співдоповідач з цього питання представник Комісії з питань народної освіти та науки М. Головенко погодився з цим. Але від імені своєї Комісії, яка також розглядала пріоритетні напрями, запропонував приєднати до них іще два: нові речовини і матеріали; перспективні та інформаційні технології, прилади, комплексна автоматизація і системи зв'язку.

Окремі депутати висловлювали думку передати цю постанову на доопрацювання новому урядові. Бралася також під сумнів наявність у держави коштів для розробки цих пріоритетів, адже доповідач не дав фінансового обгрунтування для кожного з цих напрямів та майбутнього економічного ефекту від них. Скільки депутатів, стільки й думок... Загалом, усі парламентарії визнали нагальну потребу у прийнятті постанови про пріоритетні напрями в розвитку науки і техніки.

На денному засіданні депутати визначили порядок роботи Верховної Ради наступного тижня, прийняли Закон про державну допомогу сім'ям з дітьми, розглянули депутатський запит.

Артем ПРОХОРЕНКО,
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

У ПРОКУРАТУРІ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

У зв'язку з подіями 1—6 жовтня в районі Алушти і місті Сімферополі прокуратура Криму вважає за необхідне поінформувати громадськість про фактичні обставини того, що сталося, його наслідки, тим більше, що поширювана інформація віддає однобічністю і не є результатом зваженого й об'єктивного аналізу причин, суті згаданих подій та ролі сил, які брали в них участь.

Прокуратура підкреслює насамперед обов'язок громадян України, а також тих, хто прибуває з інших держав, виконувати вимоги чинних у країні законів, а також приписи українського та кримського республіканського законодавства. Будь-яке ігнорування, порушення цих вимог, якими б політичними чи іншими спонуканнями воно не обгрунтовувалося, суперечить загальноприйнятим засадам державності і має бути усунено в передбаченому законом порядку.

Прокуратура Криму з розумінням ставиться до потреб і запитів кримськотатарського народу, вживає конкретних заходів у межах своєї компетенції до відновлення справедливості щодо незаконно депортованих у 1944 році кримських татар. Найбільш гострою і болісною є проблема облаштування людей, які повертаються на свою історичну Батьківщину. Незважаючи на об'єктивні труднощі та організаційні упущення, проблема ця все ж вирішується — лише протягом 1991—1992 років для індивідуального будівництва кримським татарам у республіці виділено 32700 земельних ділянок, зокрема 496 надано із земель радгоспу-заводу «Алушта».

Натомість у Криму стали поширюватися факти самозахоплень землі із спорудженням на цих ділянках житлових та господарських будівель. Один з таких випадків стався 5 липня цього року, коли група кримських татар самовільно захопила земельну ділянку під персиковими насадженнями радгоспу-заводу «Алушта» поблизу села Красний Рай. Через чотири дні після того, як 10 липня працівники радгоспу за сприяння міліції знесли наметовий табір, його було відновлено і почалося спорудження будівель, що зумовило зростаючу напруженість між групою кримських татар і працівниками радгоспу.

Неодноразові переговори і роз'яснення з наголосом на використання цивілізованих, законних, правових методів вирішення спірних питань позитивних наслідків не дали. Не вплинула належним чином і спільна заява, підписана 19 серпня цього року головою Меджлісу кримськотатарського народу М. Джемілєвим і керівниками Алуштинського міськвиконкому «Про врегулювання ситуації, що склалася в селищі Красний Рай», відповідно до якої міськвиконком зобов'язався виділити земельні ділянки під забудову, а інша сторона — звільнити самочинно зайняті землі персикового саду.

Через певний час, протягом якого на самовільно зайняту землю завозилися будівельні матеріали і продовжувалося будівництво, Алуштинський міськвиконком 25 вересня цього року прийняв рішення про виконання липневого рішення міськради щодо звільнення земельної ділянки і зносу самовільних будівель.

Працівники радгоспу-заводу 1 жовтня приступили до зносу самочинно зведених споруд. Присутні при цьому кримські татари вчинили опір: кидали каміння, металеві згострені дротики, пляшки із запалювальною сумішшю; підпалили політу пальним дорогу та прилеглу місцевість, а також розкладені заздалегідь навколо табору автомобільні шини. Пожежну машину, що прибула для гасіння, закидали камінням і пляшками з запалювальною сумішшю.

Лише після цього в табір вступили працівники міліції, які знаходилися осторонь. Проте і їм було вчинено опір з активним застосуванням сокир, заточок, вил, пляшок із запалювальною сумішшю. Працівники міліції відповідно до Закону «Про міліцію» застосували гумові кийки. Внаслідок зіткнення 21 працівникові міліції заподіяні травми, 7 з них госпіталізовано. З числа кримськотатарського населення по медичну допомогу звернулися 28 чоловік, четверо з них помістили в

(Закінчення на 8-й стор.).

ВЕЛИКА РАДА ЮРИСТІВ-УКРАЇНЦІВ

Завтра в Києві розпочинає роботу перший світовий Конгрес українських юристів. Ідея проведення його народилася у вересні 1990 року в Спілці адвокатів України і була підтримана Асоціацією українських правників, Спілкою юристів України, іншими юридичними організаціями України.

Об'єднання юристів українського походження, розкиданих по всьому світу, має особливе значення тепер, коли в Україні йде процес становлення правової і демократичної держави.

Завдяки значним зусиллям ініціаторів проведення конгресу, зустріч представників юридичних організацій Канади, США, Великої Британії, Австралії, Польщі, Франції, України та багатьох інших країн відбудеться на благословенній українській землі. В роботі Конгресу візьмуть участь державні та урядові діячі, лідери партій і громадсько-політичних організацій, народні депутати, представники дипломатичного корпусу України, підприємці.

Головна мета Конгресу — об'єднання наукового і практичного потенціалу юристів українського походження з всього світу, спрямування його на удосконалення правової системи України.

Конгрес проходитиме з 18 по 23 жовтня. За ці дні планується розглянути такі важливі питання, як права людини в Україні, юридичні основи формування правової держави, незалежність судочинства і юридичної професії, правові проблеми приватизації, зовнішньоекономічні відносини та інші.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Міністра Кабінету Міністрів України

Призначити **Лобова** Анатолія Костянтиновича Міністром Кабінету Міністрів України, звільнивши з цієї посади **Пехоту** Володимира Юлійовича у зв'язку з відставкою Кабінету Міністрів України та переходом на іншу роботу.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 жовтня 1992 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Міністра охорони навколишнього природного середовища України

Звільнити **Щербака** Юрія Миколайовича з посади Міністра охорони навколишнього природного середовища України у зв'язку з призначенням його Надзвичайним і Повноважним Послом у Державі Ізраїль.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 жовтня 1992 року

ЯК СТАТИ ВЛАСНИКОМ ЖИТЛА

Кабінет Міністрів України

Про механізм впровадження Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»

ПОСТАНОВА

від 8 жовтня 1992 р. № 572

Відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Раді Міністрів Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, міністерствам і відомствам, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких знаходиться державний житловий фонд:

сприяти задоволенню потреб громадян у здійсненні приватизації державного житлового фонду і вживати заходів до посадових осіб, які створюють перешкоди на шляху проведення приватизації вказаного житла;

прискорити створення уповноважених органів, агентств, бюро, асоціацій, інших підприємств з приватизації житла, а також визначити перелік установ і організацій, яким передбачається видати ліцензії на оформлення необхідних документів для приватизації державного житлового фонду. При цьому виходити з того, що пріоритет мають організації, які не входять до державних структур і не є власниками житлового фонду;

визначити будинки, що не підлягають приватизації відповідно до цього Закону, та інформувати про це громадян, які в них проживають;

забезпечити дотримання чинного порядку надання і користування житлом на умовах найму для громадян, які не виявили бажання приватизувати займане ними житло;

провести широку роз'яснювальну роботу серед громадян, які мають право переселитися до приватизації у квартири меншої площі;

вжити заходів до забезпечення утримання приватизованих квартир за рахунок коштів їхніх власників згідно з Правилами користування приміщеннями житлових будинків і прибудинкових територій через створювані товариства або об'єднання індивідуальних власників квартир і будинків;

здійснювати контроль за обслуговуванням і ремонтом приватизованого житла, наданням мешканцям комунальних та інших послуг за державними розцінками і тарифами.

2. Затвердити Порядок надання наймачам одноквартирних будинків і квартир будинків, включених до планів ремонту, і компенсації за непроведений ремонт, Порядок участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків їх колишніх власників, Порядок визначення коефіцієнтів споживчої якості квартир (будинків), що підлягають приватизації, Порядок виплати грошової компенсації наймачам за заміну займаних квартир на квартири меншою площею, Правила користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями (додаються).

3. Взяти до відома, що Державний комітет по житлово-комунальному господарству розробив і затвердив Положення про порядок передачі квартир (будинків) у власність громадян.

4. Міністерству статистики визначитися у тижневий строк із щоквартальною звітністю про хід приватизації житлового фонду громадянами.

5. Доповнити пункт 1 Положення про порядок видачі суб'єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення окремих видів діяльності, затвердженого постановою Ради Міністрів УРСР від 15 квітня 1991 р. № 99 (ЗП УРСР, 1991 р., № 5, ст. 37; 1992 р., № 2, ст. 48), підпунктом «і» такого змісту:

«і) на надання послуг з оформлення та реєстрації документів про право власності на квартири (будинки) — Державним комітетом України по житлово-комунальному господарству».

6. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради від 19 травня 1989 р. № 142 «Про затвердження Положення про продаж громадянам у власність квартир у будинках державного і громадського житлового фонду, їх утримання і ремонт» (ЗП УРСР, 1989 р., № 5, ст. 23);

пункт 5 змін та доповнень, що вносяться до рішень уряду УРСР, затверджених постановою Кабінету Міністрів УРСР 22 серпня 1991 р. № 163 «Про зміну і визнання такими, що втратили чинність, рішень уряду УРСР у зв'язку із прийняттям Закону УРСР «Про власність» (ЗП України, 1991 р., № 9, ст. 75);

пункт 1 постанови Ради Міністрів Української РСР від 11 серпня 1988 р. № 243 «Про затвердження Типового договору найму жилого приміщення в будинках державного і громадського житлового фонду в Українській РСР та Правил користування жилими приміщеннями, утримання жилого будинку і прибудинкової території в Українській СРС» (ЗП УРСР, 1988 р., № 9, ст. 40) в частині затвердження Правил та абзац третій пункту 2 цієї постанови.

Виконуючий обов'язки
Прем'єр-міністра України
В. СИМОНЕНКО

Міністр
Кабінету Міністрів України
В. ПЄХОТА

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

надання наймачам одноквартирних будинків і квартир будинків, включених до планів ремонту, компенсації за непроведений ремонт

1. Відповідно до пункту 4 статті 2 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» компенсація за непроведений ремонт надається власниками державного житлового фонду за рахунок коштів, передбачених на його проведення, наймачам одноквартирних будинків і квартир багатоквартирних будинків, якщо вони виявили бажання виконати ремонт власними силами або за власні кошти з наступною компенсацією.

2. Право на одержання компенсації за непроведений ремонт мають тільки наймачі, які виявили бажання приватизувати займане житло та мешкають у будинках, включених в установленому порядку до планів ремонту.

3. Розмір компенсації визначається затвердженим кошторисом на ремонт будинку в цінах, що діють на період виконання ремонту.

4. У багатоквартирних будинках ремонт власними силами наймачів або за їхні кошти з виплатою належної компенсації може бути здійснений за згодою всіх наймачів будинку. Розподіл компенсації за ремонт між наймачами здійснюється пропорційно загальній площі квартир, які вони займають.

5. У разі коли затвердженою проектно-кошторисною документацією передбачено ремонт окремих квартир багатоквартирного будинку, згода всіх наймачів на проведення ремонту власними силами або за власні кошти з наступною компенсацією не обов'язкова.

6. Компенсація сплачується наймачам квартир (будинків) після проведення ремонту та оформлення з участю представника власника будинку відповідного акта, що засвідчує виконання всіх робіт в обсягах, визначених проектно-кошторисною документацією.

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків їхніх колишніх власників

1. Відповідно до пункту 7 статті 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» колишні власники багатоквартирних будинків (виконкоми місцевих Рад народних депутатів, місцеві державні адміністрації у містах Києві та Севастополі, підприємства, організації, установи, в повному господарському віданні або оперативному управлінні яких вони перебували) зобов'язані брати участь у роботах по ремонту, потреба в якому виникла після приватизації квартир. Обсяг цих робіт визначається кількістю приватизованих квартир будинку та строком його експлуатації від закінчення будівництва або реконструкції до проведення першого ремонту після приватизації.

2. Якщо в будинку приватизовано декілька квартир і їхні власники не виявили бажання створити товариство (об'єднання) власників квартир, то кожний власник квартири укладає з власником будинку договір про участь у витратах на утримання (обслуговування та ремонт) будинку та прибудинкової території. Договором визначається розмір щомісячних внесків власником квартири на розрахунковий рахунок власника будинку на майбутні ремонти.

За таких умов перший після приватизації та наступні ремонти будинку здійснюються власником будинку незалежно від строку його експлуатації.

3. У разі коли в будинку приватизовано частину квартир і їхні власники створили товариство (об'єднання) власників квартир, між товариством (об'єднанням) і власником неприватизованих квартир (співвласником будинку) укладається угода про спільне володіння житловим будинком і пайову участь у витратах на утримання будинку та прибудинкової території. При цьому згідно з розміром частки володіння будинком визначається уповноважений співвласник, на якого покладаються обов'язки замовника по утриманню будинку та прибудинкової території. Угодою визначається розмір щорічних зборів коштів, що проводить товариство (об'єднання) власників квартир на майбутні ремонти будинків. Ці кошти накопичуються на розрахунковому рахунку товариства (об'єднання).

4. Якщо в будинку приватизовано не всі квартири, при проведенні першого після приватизації будинку ремонту колишній власник будинку (теперішній співвласник) зобов'язаний взяти участь у фінансуванні вартості ремонту приватизованої квартири в розмірах, передбачених у додатку до цього Порядку. Розмір вказаної в таблиці частки визначається виходячи з вартості ремонту приватизованої частини будинку. Вартість ремонту неприватизованої частини будинку фінансується його власником у повному обсязі.

5. Якщо у будинку приватизовані всі квартири, колишній його власник фінансує проведення тільки першого після приватизації ремонту в розмірах, вказаних у додатку до цього Порядку.

6. Розмір щорічних внесків власників квартир на ремонт будинку встановлюється власником будинку, угодою співвласників будинку і не повинен бути меншим за розмір витрат на ремонт будинків, встановлений для державного житлового фонду.

7. Перший після приватизації ремонт будинку повинен носити комплексний характер, тобто включати виконання необхідних робіт, пов'язаних з усуненням виявлених при обстеженні несправностей та пошкоджень усіх елементів будинку.

До переліку робіт, що підлягають виконанню при проведенні першого ремонту, включаються роботи, спрямовані на підвищення рівня благоустрою будинку та прибудинкової території, встановлення технічного обладнання, якого не вистачає, поліпшення експлуатаційних показників будинку (заміна плоских суміщених покрівель на шатрові, утеплення окремих ділянок стін тощо).

8. До складу робіт, що виконуються при здійсненні першого ремонту, не включаються роботи, пов'язані з ремонтом квартир, виконання яких входить в обов'язки власників і наймачів квартир.

9. Обстеження будинків, які потребують першого після приватизації ремонту та складання проектно-кошторисної документації на його проведення, покладається на відповідні проектні організації. В обстеженні будинку зобов'язані брати участь представники власників, співвласників будинку та колишнього власника будинку.

10. При нестачі накопичених товариством (об'єднанням) власників квартир коштів на виконання передбачених кошторисом робіт з урахуванням встановленої частки витрат колишнього власника будинку, власники квартир покривають вказану нестачу або переглядається та перезатверджується склад і обсяг робіт по ремонту будинку.

11. Цей Порядок набуває чинності після впровадження реформи системи оплати праці і поширюється як на колишніх власників так і на їхніх правонаступників.

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

виплати грошової компенсації наймачам за заміну займаних квартир на квартири меншою площею

1. Цей Порядок визначає механізм заміни займаної наймачем квартири на квартиру меншою площею, а також встановлення і виплати йому компенсації за різницю між загальною площею цих квартир.

2. Заміна займаної громадянином на умовах найму квартири на квартиру меншою площею здійснюється власником державного житлового фонду за письмовою згодою всіх повнолітніх членів сім'ї, які постійно проживають разом з наймачем у займаній ним квартирі (за якими зберігається право на житло) на момент введення в дію Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду».

3. Для проведення вказаної заміни органи місцевої державної влади, підприємства, організації, установи, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд, створюють резерв житла. Резерв житла для заміни квартир на квартири меншою площею створюється із квартир поточного звільнення, квартир, викуплених у громадян, частини квартир у новозбудованих, капітально відремонтованих чи реконструйованих житлових будинках. До резерву включаються одно- та двокімнатні квартири, однокімнатні житлові будинки розташовані, як правило, у престижних районах населеного пункту з підвищеними споживчими показниками якості.

4. Заява, зразок якої наведено в додатку до цього Порядку, та довідка з місця проживання про склад сім'ї і прописку подаються наймачем до виконкому місцевої Ради народних депутатів, місцевої державної адміністрації (у містах Києві та Севастополі) або державного підприємства, організації, установи, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває будинок.

5. Власник державних житлових будинків при наявності можливості задовольнити всі умови, визначені в заяві наймача, приймає рішення про надання йому квартири меншою площею. Орган, на який покладено обов'язки оформлення документів по приватизації державного житла, за дорученням власника будинку здійснює необхідні розрахунки, узгоджує всі питання з заявником, готує проект рішення органу державної виконавчої влади, рішення адміністрації підприємства, організації, установи, в повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває будинок.

6. На підставі прийнятого рішення заявникові видається ордер на жиле приміщення меншою площею.

7. Звільнення займаної квартири та заселення наданої квартири провадяться в установленому порядку.

8. Після оформлення акта звільнення квартири власник будинку здійснює перерахування коштів на рахунок наймача, який здійснив заміну займаної квартири на квартиру меншою площею.

Грошова компенсація громадянам за здану ними площу виплачується за рахунок коштів власника будинку, одержаних ним від приватизації державного житлового фонду, продажу звільнених при заміні квартир, та інших надходжень.

(Продовження на 6-й стор.).

У партіях і рухах

ВАСИЛЬ САВІН І ЙОГО ТОВАРИШІ

У Донецьку відбулася відновна конференція Ленінської Комуністичної Спілки Молоді Донбасу. Ватажком донецьких комсомолят обрано члена обкому Соціалістичної партії України В. Савіна. «Я — переконений комуніст, — виголосив він. — Був і залишаюсь таким. А членство в Соцпартії розцінюю як форму активної боротьби в умовах, що склалися».

До речі, товариш Василь був делегатом XXII відновного з'їзду ВЛКСМ, що відбувся у Москві. Чи не означає це, що комсомол Донбасу вважає себе частиною ВЛКСМ? «Безумовно, — стверджує В. Савін. — Організація потрібна не лише молоді Донбасу, а й усім юнакам та дівчатам колишнього Радянського Союзу. Ми будемо спільними зусиллями відновлювати славу нашої спілки».

Ось так на Донеччині, вперше в Україні, переконані комуністи і їхні однодумці почали відновлювати своє дітище.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Офіційно

МАЛИН ПРОПОНУЄ

Малинська міська Рада народних депутатів на своїй останній сесії прийняла звернення до парламенту, Президента і Рад народних депутатів усіх рівнів про необхідність скликання Всеукраїнського Конгресу Рад народних депутатів не пізніше січня 1993 року. Автори звернення вважають, що Конгрес допоможе уникнути політичної кризи в Україні. Йдеться, насамперед, про те, що нові закони часто не стикуються з місцевою дійсністю, морально та юридично старіють ще до їх прийняття. Немає також чіткого розмежування функцій між органами державної та місцевої влади, між державними адміністраціями та Радами народних депутатів районного — обласного рівнів. Малинці закликали колег-депутатів приєднатися до цього звернення, яке завершується словами «чим міцніша влада на місцях, тим міцніша держава в цілому».

Житомирська область.

Неймовірно, але...

ЯБЛУНІ В ЦВІТУ

На Буковину повернулася весна. В садах, лісосмугах, на узбіччях шляхів цвітуть фруктові дерева. Особливо рясно вкрилися білопінним цвітом яблуні, алича, черешні.

Серед людей поповзли чутки, що це на велику біду. Наляканих земляків заспокоює відома буковинська ворожка Варсалія Волошин: «Нічого надприродного не відбувається. Пригадайте, яким спекотним і тривалим було нинішнє літо. Отож дерева й спокусились на щедру теплінь. Щодо воєн і лихоліть, то їх провіщують інші знамення — комети, землетруси, тільки не цвіт».

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

8. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М «Волинянка»).
9. Львівському АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Електрон»).
10. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
11. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
12. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).
13. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).
14. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
15. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗІМ-350).
16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).
17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).
18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).
19. Кіровоградському ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).
20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплекти постільної білизни).
21. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»).
22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі).
23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація».
24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).
25. Львівському мотозаводу (мопед).
26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас», сільськогосподарської техніки.
27. Рівненському радгоспу «Тучинському».
28.

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:
ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

«ДОСИТЬ НАС ДУРИТИ...»

Елітно-насінницький радгосп «Тучинський» — з тих господарств, про які преса писала не одну сотню разів. І директора радгоспу — Миколу Пилиповича ЗІНЧУКА — чудово знають навіть у столиці, в урядових та письменницьких колах. Він завжди має що сказати: як одержувати 75-центнерні врожаї пшениці чи найдешевше в області молоко, як здійснювати економічні реформи, як помирити місто з селом...

Лотерею «Голосу України» Микола Пилипович підтримав беззастережно (у Тучині чимало наших передплатників) і запропонував розіграти пару кабанчиків кілограмів по сто.

— Миколо Пилиповичу, фермери, врешті-решт, нагодують народ?

— А чому б ні? Якщо сяк-так могли це робити колгоспи, поставлені в рабські умови, то чому не зможуть вільні фермери? Земля — і людина на ній. Елементарна, вічна формула. Жодна з цих двох складових не може бути зіпсованою і стосунки між ними мають будуватися на цивілізованій основі, тоді все буде гаразд.

— Але якщо на поле вийде фермер — колгоспам і радгоспам — каюк?

— Землі не так важливо, як її господар називається. Важливо, щоб він був саме господарем. Не наймитом, не поденником, не залітним гастролером, а — господарем. Не зараховуйте мене до закоренілих прибічників колгоспно-радгоспної системи, але фермер ще не скоро стане основним годувальником. Немає ще його — як такого — фермера. Мати землю — це ще не все. До неї треба високоефективної техніки, до неї треба прилучити науку, дати їй прогресивні технології. Добре, коли фермер хоча б якоюсь мірою сам розуміється на агрономії, а то ж здебільшого так: як Бог дасть, так і буде. Дрібні господарства товарного виробництва не забезпечать.

— Але ж і колгоспи-радгоспи скомпрометували себе...

— Не всі. Ми, приміром, себе не скомпрометували. Навіть в умовах тоталітаризму з року в рік нарощували виробництво. Як вдавалося? А вміли не виконувати дурних вказівок. А тепер наш радгосп — вже не радгосп, а господарство пайовиків. Кожен трудівник має свою частку у господарстві й одержує дивіденди. Досить нас дурити, обдирати як липку. Держава зрозуміла, що за продукцію треба платити.

— І все ж, Миколо Пилиповичу, ви продаєте лише сировину...

— Саме так, і на цьому багато втрачаємо. А переробники і торгівля гріють руки. Але — досить. Якщо при приватизації переробних підприємств нас, постачальників молока й м'яса, обійдуть, будемо організовувати переробку самі. До речі, вже готуємо пустити в дію свій невеличкий м'ясопереробний цех. Нове життя диктує нові підходи до справи.

— Як вашим людям живеться нині?

— Як і всім — як хто зуміє. Вдовам, ветеранам, малоімущим допомагаємо продуктами, а всі інші збільшили присадибні ділянки, мають птицю, худобу. Та й заробляють у нас непогано. Нічого, переживемо...

— Дякую, Миколо Пилиповичу, за участь у лотереї й за розмову.

— Прошу. Зичу читачам «ГУ» щастя і добра.

Записав
Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівненська область.

Біттнер: бальзам на рани,

ЯКИЙ ЛІКУЄ ВІД УСЬОГО І ПРОДОВЖУЄ ЖИТТЯ

Презентації

І це не просто реклама. Рецепт «Шведського гіркого бальзаму» склав відомий шведський лікар і ректор медичного інституту доктор Замст. Цей напій виготовляється з використанням 24 трав. Сам Замст щодня пив цей напій і дожив до 104 років. І загинув у розквіті через нещасний випадок.

У 1944 році старий мірошник Біттнер вирішив поновити чудодійний рецепт. У мальовничому куточку південної Австрії він почав збирати трави, працювати над дозуванням бальзаму. Його онук Ріхард Біттнер поставив у наш час цю справу на промислову основу. Зараз «Шведський гіркий бальзам» Біттнера відомий у багатьох країнах Європи.

Щоденне вживання бальзаму дозволяє підтримувати бадьорість до глибокої старості. Бальзам рекомендують вживати при хворобі шлунку, зубному болю, простуді і при багатьох інших захворюваннях. Але головне чому Біттнер привіз свій бальзам в Україну — це його спроможність виводити радіонукліди з організму людини. Ріхард Біттнер до тонкощів знає справу батька і діда. Він вчився в університеті в Берліні, вивчив все про чудодійну силу лікувальних трав. Три роки Ріхард Біттнер керує фірмою, зараз головну увагу приділяє збільшенню поставок бальзаму на експорт. З цією метою і створив українсько-австрійське спільне підприємство «Медлік», яке поставлятиме всі три види продукції фірми «Біттнер» в Україну.

Планує Біттнер і завозити в Україну висушені трави у пакетах. Для цього розроблена спеціальна технологія, яка дозволяє зберегти аромат і навіть колір альпійських рослин. Машини, що виробляють це, виконані на спеціальне замовлення фірми «Біттнер» і при потребі Ріхард може поставити їх на Україну. Та, на жаль, у нас ніхто не займається виготовленням подібних препаратів.

Невелику партію «Шведського гіркого бальзаму» Біттнера вже завезено в Україну в 500, 250 і 50-грамових пляшках. Продається він у Києві в аптеці по вулиці Прорізній, 3 і в аптечному кіоску готелю «Національний» (колишній «Жовтневий»). Продається, на жаль, за вільно конвертовану валюту. У готелі бальзам залюбки купують іноземні дипломати. Їм чудодійна сила бальзаму відома, бо на Заході він набув доброї слави.

Правда, пан Ріхард Біттнер готовий продавати лікувальний напій за українські гроші. Та їх у нас поки немає...

Олександр БІЛИК.

На фото: Ріхард Біттнер.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Переді мно... запит голови В... ної Ради Укра... донних справа... Кабінетові мін... державного ма... Йдеться про д... туризму в на... останні два р... Комісія Верхо... їни неодноразо... цю проблему... — теж.

Та уряд ... критичні публ... ки Комісії ... справах з цьо...

Ну про що ... коли по одній... існує декільк... ду, які не тіл... а й взаємовни... одну. Склада... що починаюч... уряд навми... систему упра... мулюзію в... вався н... а про створ... рівного місц... організації д... колишнього з... ви Ради Мін... ки.

Про юрид... ність уряду ...

Саморекла... з читачів «Го... дивилися пер... леканалу УТ-... ли мене. Так... цього канал... роботи в «Г... тим більше, ... налістику п... телебачення... нашого ... рук». Тому ... пройти пов... Президенто... чуку «Х... му світ... сного те... № 190 (440... переліченi ... жаль, мают... означає це, ... раїни має ... все і кинут... мувати ТБ? ... зі «нам зага... ньої телевіз... з албанськ...

Потрапив... ду, можна ... «Рятуйте!», ...

ЩС...

Вчора на... льтури «... са перши... фестиваль... духовного ... нальної м... «Таланти ...

Презид... нід Кравч... вітання, у... **«Відродит... традиції ... то: щоб ... учасників ... а з ним ... раїні род...**

Організ...

Прецед...

НЕ...

Предст... на Льві... заявив н... що в на... стрів сф... ве става... Зокрема ... лені міс... ми, пере... гіонів. П... з проект... лієтилену ... об'єднанн... який бу... Львові і ... за участ... уряд п...

Передплата-93

ЛуАЗ-969 М

...ори «Елект-

...«Таврія»).
...ка»).
...ьні дерево-

...нікідзе (мі-

...соси, фени,

... (мотоцикл

...ому підпри-
...костюмів).
...атор» (авто-

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).
19. Кіровоградському ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).
20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплекти постільної білизни).
21. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»).
22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі).
23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація».
24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).
25. Львівському мотозаводу (мопед).
26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас», сільськогосподарської техніки.
27. Рівненському радгоспу «Тучинському».

28. ______________________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

КОМУ КЕРУВАТИ ТУРИЗМО[М]

Переді мною депутатський запит голови Комісії Верховної Ради України у закордонних справах Д. Павличка Кабінетові міністрів і Фонду державного майна України. Йдеться про долю іноземного туризму в нашій країні. За останні два роки не тільки Комісія Верховної Ради України неодноразово порушувала цю проблему. Преса, радіо — теж.

Та уряд вперто ігнорує критичні публікації і висновки Комісії у закордонних справах з цього приводу.

Ну про що можна говорити, коли по одній і тій же галузі існує декілька постанов уряду, які не тільки суперечать, а й взаємовиключають одна одну. Складається враження, що починаючи з 1988 року уряд навмисно зруйнував систему управління цією галуззю в [ре]публіці і [ку]лувався н[а]до долю т[уриз]му, а про створення нового керівного місця в комерційній організації для В. Урчукіна, колишнього заступника Голови Ради Міністрів республіки.

Про юридичну неспроможність уряду свідчить хоча б те, що не відмінивши власної постанови № 105 від 7 квітня 1989 р. про створення асоціації «Укрінтур», він перетворив її у акціонерну компанію, чим було грубо порушено постанову Верховної Ради України про недопущення зміни форм власності.

До речі, незважаючи на те, що річні підсумки діяльності горезвісної АК «Укрінтур» підвів представник Президента України у м. Києві І. Салій, ліквідувавши державну реєстрацію цієї компанії, протизаконно захоплені у державної асоціації біля 5 млн. крб. і 340 тисяч американських доларів, майно до цього часу не повернуто ні державі, ні державним установам, ні засновникам асоціації. Як стало відомо, вони вже працюють в комерційному «Інтербанку», де головує той же В. Урчукін, і ніякого не мають відношення до розвитку іноземного туризму.

До уваги уряду

Про те, що І. Салій більше піклується, ніж уряд республіки, про долю міжнародного туризму не тільки у столиці, а й в Україні, свідчить його намагання створити Будинок туризму та міжнародної преси України. Столиці України дійсно потрібен такий центр, який значно полегшив би буття численних іноземних журналістів та керівників міжнародного туризму, які, приїхавши до Києва, тиняються, не знаючи, з ким і де можна вирішувати нагальні питання.

Серед тих, хто прямо чи опосередковано створює штучні перепони на шляху відтворення національно-державної галузі народного господарства, ігнорує пропозиції комісії Верховної Ради та держадміністрації Києва, гальмує вирішення нагальних питань підприємств та об'єд-нань цієї галуз[і] державного ма[йна]...

Скориставши[сь] ...тетною» пози[цією] ...міністрів, Фон[д] ...почав, на сві[й] ...шувати майн[о] ...кі та кадрові п...

Невже Верх[овна] [Ук]раїни доведет[ь] у ці справи, о... мовчить з прив... ня своєї влас[ної] № 227 від 24 в... тим же Фондо[м] ... майна.

За думкою ... ведуть із кризо... земний туризм... запізнілі потуг... створення (тіл[ьки] ц. р.) підрозді... ництву цією га[луззю] [мі]ністерстві зовн[ішніх] ... них зв'язків і ... їни. Воно наг... від від Кабі[нету] ... Мовляв, ви до... рення держорг... ласка...

Лотерея: представляємо спонсорів

«ДОСИТЬ НАС ДУРИТИ...»

Елітно-насінницький радгосп «Тучинський» — з тих господарств, про які преса писала не одну сотню разів. І директора радгоспу — Миколу Пилиповича ЗІНЧУКА — чудово знають навіть у столиці, в урядових та письменницьких колах. Він завжди має що сказати: як одержувати 75-центнерні врожаї пшениці чи найдешевше в області молоко, як здійснювати економічні реформи, як помирити місто з селом...

Лотерею «Голосу України» Микола Пилипович підтримав беззастережно (у Тучині чимало наших передплатників) і запропонував розіграти пару кабанчиків кілограмів по сто.

...чників кол... системи, ...е скоро стагодувальни... ...його — як ...а. Мати зе... ...е все. До ...оефективної ...реба прилу... ...ій прогре... Добре, ко... ...б якоюсь ...міється на ...ж здебіль... ...дасть, так ...осподарства ...ицтва не

...олгоспи-рад... ...тували се...

... приміром, ...рометували. ...тоталітариз... ... нарощували виробництво. Як вдавалося? А вміли не виконувати дурних вказівок. А тепер наш радгосп — вже не радгосп, а господарство пайовиків. Кожен трудівник має свою частку у господарстві й одержує дивіденди. Досить нас дурити, обдирати як липку. Держава зрозуміла, що за продукцію треба платити.

— І все ж, Миколо Пилиповичу, ви продаєте лише сировину...

— Саме так, і на цьому багато втрачаємо. А переробники і торгівля гріють руки. Але — досить. Якщо при приватизації переробних підприємств нас, постачальників молока й м'яса, обійдуть, будемо організовувати переробку самі. До речі, вже готуємо пустити в дію свій невеличкий м'ясопереробний цех. Нове життя диктує нові підходи до справи.

— Як вашим людям живеться нині?

— Як і всім — як хто зуміє. Вдовам, ветеранам, малоімущим допомагаємо продуктами, а всі інші збільшили присадибні ділянки, мають птицю, худобу. Та й заробляють у нас непогано. Нічого, переживемо...

— Дякую, Миколо Пилиповичу, за участь у лотереї й за розмову.

— Прошу. Зичу читачам «ГУ» щастя і добра.

Записав Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівненська область.

...ам на рани,

...ПРОДОВЖУЄ ЖИТТЯ

...анням 24 ...щодня пив ...в до 104 ...у розквіті ...випадок. ...тарий міро... ...рішив поно... ... рецепт. У ...точку пів... ... почав зби... ...ювати над ...аму. Його ...тнер поста... ...справу на ...ву. Зараз ...кий баль... ...домий у ба... ...вропи. ...вання баль... ...ідтримувати ...либокої ста... ...екомендують ...обі шлунку, ...остуді і при багатьох інших захворюваннях. Але головне чому Біттнер привіз свій бальзам в Україну — це його спроможність виводити радіонукліди з організму людини. Ріхард Біттнер до тонкощів знає справу батька і діда. Він вчився в університеті в Берліні, вивчив все про чудодійну силу лікувальних трав. Три роки Ріхард Біттнер керує фірмою, зараз головну увагу приділяє збільшенню поставок бальзаму на експорт. З цією метою і створив українсько-австрійське спільне підприємство «Медлік», яке поставлятиме всі три види продукції фірми «Біттнер» в Україну.

Планує Біттнер і завозити в Україну висушені трави у пакетах. Для цього розроблена спеціальна технологія, яка дозволяє зберегти аромат і навіть колір альпійських рослин. Машини, що виробляють це, виконані на спеціальне замовлення фірми «Біттнер» і при потребі Ріхард може поставити їх на Україну. Та, на жаль, у нас ніхто не займається виготовленням подібних препаратів.

Невелику партію «Шведського гіркого бальзаму» Біттнера вже завезено в Україну в 500, 250 і 50-грамових пляшках. Продається він у Києві в аптеці по вулиці Прорізній, 3 і в аптечному кіоску готелю «Національний» (колишній «Жовтневий»). Продається, на жаль, за вільно конвертовану валюту. У готелі бальзам залюбки купують іноземні дипломати. Їм чудодійна сила бальзаму відома, бо на Заході він набув доброї слави.

Правда, пан Ріхард Біттнер готовий продавати лікувальний напій за українські гроші. Та їх у нас поки немає...

Олександр БІЛИК.

На фото: Ріхард Біттнер.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

МИ ЙДЕМО ІНШИМ ШЛЯХО[М]

або УТ-3 З СЕРЕДИНИ

Самореклама? Можливо. Ті з читачів «Голосу України», що дивилися передачі нового телеканалу УТ-3, мабуть, впізнали мене. Так, я веду передачі цього каналу. (У вільний від роботи в «ГУ» час). Бо цікаво, тим більше, що шлях у журналістику починався саме з телебачення. Тому й проблеми нашого [ТБ] знаю «з п[ерш]их рук». Тому й не можу мовчки пройти повз відкритий лист Президентові України Л. Кравчуку «Х[то] [м]и останні [в] білому світі? [П]роблеми [Ук]раїнського телебачення». («ГУ» № 190 (440). Всі проблеми, перелічені у цьому листі, на жаль, мають місце. Але чи означає це, що Президент України має негайно покинути все і кинутись мерщій реформувати ТБ? Бо ж в іншому разі «нам загрожує слава останньої телевізії в Європі. У парі з албанською».

Потрапивши зненацька у воду, можна голосно кричати: «Рятуйте!», ризикуючи, правда, захлинутися. А можна пробувати плисти, зціпивши зуби. Як на мене, саме це й пробує зробити творчий колектив УТ-3 (до речі, автори відкритого листа чомусь обійшли його увагою, перелічуючи канали, що існують на ТБ). У штаті УТ-3 — лише двадцять чоловік, всі інші працюють на договірній основі. Апаратура — один комплект одержано з телецентру, все інше збиралося за принципом «хто що з собою приніс». Жодного шеляга державних грошей в новий канал не вкладено. Звідки ж взялися кошти? Тежназбирали — хто скільки міг. Звичайно, і бізнесмени з тих, хто не боїться ризикувати, допомогли, та й реклама дещо дає. Те, що ви вже бачили — не межа, а лише початок. У планах колективу — створення своєрідного «сімейного» телебачення: для дітей, пенсіонерів, молоді, для любителів спорту. Ідей багато, на все це потрібні чималі гроші. І все ж ви, шановні читачі й глядачі, не чуєте відчайдушного зойку: «Дядечку, дай мільйончик!» Воно, ясно, непогано було б, але методи «великого комбінатора» чомусь не надихають на творчі подвиги ні генерального директора УТ Зіновія Кулика, ні заступника директора програм УТ-3 Миколу Білоуса, ні головного режисера УТ-3 Андрія Фещенка. Тому ви ніколи не побачите на УТ-3 жодного крадено[го] фільму: ... і компаній, щ... ...дожні фільми ... іншу продукц... пред'явлення ... підтверджують ...ганізації викор... продукцію.

Так, художні ... поки що у пе... ...сійську. Підкре... Не все ж одр... ...вад у нас вис... ...них «накладок»... намагаємось в... мотужки, зціпи... сміхаючись.

Ігор Сторожук... ...пався» мульти... ...лося розповіда... ...зя і козаків, ... — про Голліву...

Фестивалі

ЩОБ СЛАВЕН БУВ РІД

Вчора на сцені Палацу культури «Україна» розпочався перший Всеукраїнський фестиваль відродження та духовного збагачення національної музичної культури «Таланти твої, Україно».

Президент України Леонід Кравчук надіслав привітання, у якому говориться: **«Відродити славні культурні традиції покликане це свято: щоб славен був серед учасників український рід, а з ним — і всі сущі в Україні роди...»**

Організатори фестивалю, який триватиме майже рік, сподіваються, що його заходи не будуть черговим парадним звітом, а допоможуть виявити справжні таланти, самобутніх виконавців як у самодіяльності, так і серед представників професіонального мистецтва.

Сьогодні важкий час, і культура перебуває не в кращому становищі. Фестиваль, можливо, сприятиме відновленню отієї майже зруйнованої нині сув'язі автор — виконавець — слухач. А це і заборонені раніше автори та їхні твори, і згаслий інтерес слухацької аудиторії, відтак і спорожнілі тепер зали театрів, концертних закладів. Тож дуже хотілося б, як сказав на прес-конференції заступник міністра культури поет Юрій Сердюк, щоб свято засвітилося само від себе, а прихильники мистецтва зуміють підтримати цей вогник.

Завершиться творчий огляд-марафон напередодні другої річниці Дня незалежності України.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Прецедент

НЕРІДНА ОБЛАСТЬ?

Представник Президента на Львівщині С. Давимука заявив на прес-конференції, що в надрах Кабінету міністрів сформувалось особливе ставлення до області. Зокрема програми, розроблені місцевими спеціалістами, передають до інших регіонів. Після ознайомлення з проектом виробництва поліетилену у Калуському об'єднанні «Поліхлорвініл», який був розроблений у Львові й Івано-Франківську за участю німецьких фірм, уряд постановив організувати поліетиленове виробництво... у Дніпродзержинську. Ще один факт: внаслідок недавньої стихії Львівщина зазнала збитків на 1 мільярд 400 мільйонів карбованців, однак її немає у списках тих, кому виділено додаткові кошти на ліквідацію наслідків стихійного лиха. Обласна держадміністрація має намір звернутися з цього приводу до нового Кабінету міністрів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

На-бо-лі-ло!

Невипадкова випадковість

Молодий журналіст «Голосу України» Володимир Тетерук перебуває в лікарні з тяжкою черепно-мозковою травмою. Він став жертвою розбійного нападу з метою пограбування. На жаль, Володя — не перший журналіст, з яким таке трапилось тільки протягом поточного року. Це — не помста і не зведення рахунків з газетярем. Але й не випадковість. Адже якщо журналісти, котрі становлять лише якусь соту частку процента від усього населення, надто часто потрапляють у подібну халепу, можна собі уявити, що діється на наших нічних вулицях.

У світ...

ПРО...

Вийшов п... «Державного ... го бюлетеня ... цію» (засновн... — Фонд дер[жавного майна] України). Ту... ...конодавчі акт... методичні ма... приватизації, ... заяви на п... заяви на одер... на здійснення ...кої діяльності ... майна держ... ...ємств, а тако...

Коротко

ПОВЕРНЕНН... В МИНУЛЕ...

Кілька днів ... ці древнього ... ...дували місто... ...ської імперії ... ...ліття. Це пос... ...ча група сту... фільм», яка п... ...ки п'ятисерій... ...го фільму «П... ...ром І. Фран...

Режисер ст... Бійма. Актори ... ...ська, Богдан ... ...лій Хостікоєв.

Микол...
Ужгород.

СВЯТО З ФАЛЬШИ...

Святкуванн... Глухова додал... ...налістам. Як ... ...пертиза, серед...

ГОЛОС України

епутатський
ісії Верхов-
и у закор-
Д. Павличка
рів і Фонду
а України.
іноземного
країні. За
не тільки
Ради Укра
порушувала
преса, радіо

рто ігнорує
ції і виснов-
закордонних
приводу.
на говорити,
й же галузі
установ уря-
суперечать,
ають одна
я враження,
1988 року
зруйнував
ня цією га-
ці і ...лу-
ю т...му,
нового ке-
комерційній
В. Урчукіна,
пника Голо-
в республі-

неспромож-
нить хоча б

КОМУ КЕРУВАТИ ТУРИЗМОМ?

те, що не відмінивши власної постанови № 105 від 7 квітня 1989 р. про створення асоціації «Укрінтур», він перетворив її у акціонерну компанію, чим було грубо порушено постанову Верховної Ради України про недопущення зміни форм власності.

До речі, незважаючи на те, що річні підсумки діяльності горезвісної АК «Укрінтур» підвів представник Президента України у м. Києві І. Салій, ліквідувавши державну реєстрацію цієї компанії, протизаконно захоплені у державної асоціації біля 5 млн. крб. і 340 тисяч американських доларів, майно до цього часу не повернуто ні державі, ні державним установам, ні засновникам асоціації. Як стало відомо, вони вже працюють в комерційному «Інтербанку», де головує той же В. Урчукін, і ніякого не мають відношення до розвитку іноземного туризму.

До уваги уряду

Про те, що І. Салій більше піклується, ніж уряд республіки, про долю міжнародного туризму не тільки у столиці, а й в Україні, свідчить його намагання створити Будинок туризму та міжнародної преси України. Столиці України дійсно потрібен такий центр, який значно полегшив би буття численних іноземних журналістів та керівників міжнародного туризму, які, приїхавши до Києва, тиняються, не знаючи, з ким і де можна вирішувати нагальні питання.

Серед тих, хто прямо чи опосередковано створює штучні перепони на шляху відтворення національно-державної галузі народного господарства, ігнорує пропозиції комісії Верховної Ради та держадміністрації Києва, гальмує вирішення нагальних питань підприємств та об'єднань цієї галузі, став і Фонд державного майна України.

Скориставшись «нейтралітетною» позицією Кабінету міністрів, Фонд держмайна почав, на свій розсуд, вирішувати майново-господарські та кадрові питання.

Невже Верховній Раді України доведеться втручатися у ці справи, оскільки уряд мовчить з приводу невиконання своєї власної постанови № 227 від 24 вересня 1991 р. тим же Фондом державного майна.

За думкою комісії, не виведуть із кризового стану іноземний туризм в Україні й запізнілі потуги уряду щодо створення (тільки у липні ц. р.) підрозділу по керівництву цією галуззю при Міністерстві зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України. Воно нагадує громовідвід від Кабінету міністрів. Мовляв, ви домагалися створення держоргану, то будь ласка...

Про те, що це черговий маневр по дезавуюванню некерованості в галузі інтуризму, свідчить хоча б нарада, яка відбулася недавно в міністерстві за участю усіх представників організацій інтуризму республіки. Ті, кого запросили туди, так і не зрозуміли мети цієї наради.

Ну про яку національно-державну політику в галузі міжнародного туризму в Україні можна говорити, якщо доповідач сказав: «...мені буде легко керувати закладами інтуризму..., тому що я нічого в ньому не розумію...»

Тому ми повністю підтримуємо Д. Павличка: настав час покласти край безвладдю на терені міжнародного туризму. Потрібен самостійний державний орган у цій галузі. Потрібен Закон про туризм та відпочинок. Потрібен Будинок туризму та міжнародної преси.

Бо навіть у слаборозвинутих країнах існують самостійні державні структури з розвитку міжнародного туризму, який швидко приносить прибутки у валюті.

Микола ТИЩЕНКО.

Контакти

МЕРСІ ЗА ЕКЮ

10 мільйонів екю (близько 13 мільйонів доларів) виділило на модернізацію Одеського морського порту Європейське економічне співтовариство. Програма, що розрахована на три роки, передбачає заміну застарілого устаткування, реконструкцію контейнерного терміналу, оновлення зернового комплексу, поліпшення екологічної обстановки в нафтоперевантажувальному районі, а також комп'ютеризацію виробництва, що дасть можливість включити порт до європейської інформаційної системи.

За такий дарунок ЄЕС одесити завдячують, насамперед, діловим колам французького міста-побратима Марселя. Це вони поклопотались, щоб український чорноморський порт потрапив до програми співтовариства, яке спочатку планувало фінансувати модернізацію лише російських портів.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Можливо. Ті
України», що
нового те-
буть, впізна-
ду передачі
вільний від
). Бо цікаво,
шлях у жур-
ся саме з
й проб...ми
«з п... их
ожу мовчки
критий лист
їни Л. Крав-
нні ...біло-
ми ...раїн-
ння». («ГУ»
проблеми,
у листі, на
це. Але чи
резидент Ук-
о покинути
ущій рефор-
іншому ра-
слава остан-
ропі. У парі

нацька у во-
о кричати:
ючи, прав-

МИ ЙДЕМО ІНШИМ ШЛЯХОМ,

або УТ-3 З СЕРЕДИНИ

да, захлинутися. А можна пробувати плисти, зціпивши зуби. Як на мене, саме це й пробує зробити творчий колектив УТ-3 (до речі, автори відкритого листа чомусь обійшли його увагою, перелічуючи канали, що існують на ТБ). У штаті УТ-3 — лише двадцять чоловік, всі інші працюють на договірній основі. Апаратура — один комплект одержано з телецентру, все інше збиралося за принципом «хто що з собою приніс». Жодного шеляга державних грошей в новий канал не вкладено. Звідки ж взялися кошти? Теж назбирали — хто скільки міг. Звичайно, і бізнесмени з тих, хто не боїться ризикувати, допомогли, та й реклама дещо дає. Те, що ви вже бачили — не межа, а лише початок. У планах колективу — створення своєрідного «сімейного» телебачення: для дітей, пенсіонерів, молоді, для любителів спорту. Ідей багато, на все це потрібні чималі гроші. І все ж ви, шановні читачі й глядачі, не чуєте відчайдушного зойку: «Дядечку, дай мільйончик!» Воно, ясно, непогано було б, але методи «великого комбінатора» чомусь не надихають на творчі подвиги ні генерального директора УТ Зіновія Кулика, ні заступника директора програм УТ-3 Миколу Білоуса, ні головного режисера УТ-3 Андрія Фещенка. Тому ви ніколи не побачите на УТ-3 жодного краденого фільму: від організацій і компаній, що надають художні фільми, мультики чи іншу продукцію, вимагають пред'явлення документів, що підтверджують право цієї організації використовувати таку продукцію.

Так, художні фільми йдуть поки що у перекладі на російську. Підкреслю — поки що. Не все ж одразу робиться. І вад у нас вистачає, і технічних «накладок»... І все ж ми намагаємось виборсатися самотужки, зціпивши зуби, і посміхаючись. Як посміхався Ігор Сторожук, коли «розсипався» мультик і йому довелося розповідати вам про нінзя і козаків, а трохи згодом — про Голлівуд. Що робилося в цей час «поза ефіром», тобто в апаратній і т. д., важко описати. Ми постараємось посміхатися і далі, чого б нам це не коштувало. І тоді, сподіваємось, ви будете дивитися наші передачі з задоволенням. Ну, а як не вистачить хисту виплисти, волати все одно не будемо: самі програли.

На прощання хотіла б ще зауважити авторам відкритого листа щодо того, що «жодні економічні зрушення не відбудуться, якщо ми не відчуємо себе народом». Може, не варто таки плутати Божий дар з яєшнею? Невже ж ми за сімдесят з гаком років так і не второпали, що економічні закони однакові для всіх народів?

А загалом — вибачте, коли щось не так. Лист хоча й адресований Президентові України, але ж відкритий...

Катерина ВОРОНЕНКО,
спецкор «Голосу України», одна з ведучих УТ-3.

Семінари

НЕ ЗАРАДИ ВЛАСНОЇ РЕКЛАМИ,

...але прагнучи вийти з того жалюгідного становища, в якому опинилася вітчизняна преса, Спілка журналістів України разом з міжнародною організацією «Форум Свободи» провела дводенний семінар з проблем газетної реклами.

Близько 120 представників місцевих, обласних та республіканських видань з двадцяти двох областей України зацікавлено слухали таких «метрів» рекламної справи, як колишній генеральний менеджер Бюро газетної реклами США Ліо Богарт чи колишній президент міжнародної Асоціації працівників реклами та маркетингу, один з видавців газети «Торонто Стар» в Канаді Норман Кірк.

— Ці люди справді хочуть нам допомогти,— каже голова Спілки журналістів України Євген Вербило. — І я думаю, що не варто «видумувати велосипед», якщо є можливість запозичити давно напрацьований досвід. А серйозний підхід до рекламної справи, як на мене, — єдиний шлях до реальної незалежності преси. За словами зарубіжних фахівців, 80 відсотків витрат західних видань покриває реклама. І тільки 20 відсотків оплачують читачі. Тож справді є над чим подумати.

Юрій НЕСТЕРЯК.

Фестивалі

Л..ВЕН БУВ РІД

Палацу ку-
» розпочав
український
дження та
ення націо-
культури
країно».
раїни Лео-
іслав при-
говориться:
культурні
не це свя-
був серед
ський рід,
сущі в Ук-

фестивалю,

який триватиме майже рік, сподіваються, що його заходи не будуть черговим парадним звітом, а допоможуть виявити справжні таланти, самобутніх виконавців як у самодіяльності, так і серед представників професіонального мистецтва.

Сьогодні важкий час, і культура перебуває не в кращому становищі. Фестиваль, можливо, сприятиме відновленню отієї майже зруйнованої нині сув'язі автор — виконавець — слухач. А це і заборонені раніше автори та їхні твори, і згаслий інтерес слухацької аудиторії, відтак і спорожнілі тепер зали театрів, концертних закладів. Тож дуже хотілося б, як сказав на прес-конференції заступник міністра культури поет Юрій Сердюк, щоб свято засвітилося само від себе, а прихильники мистецтва зуміють підтримати цей вогник.

Завершиться творчий огляд-марафон напередодні другої річниці Дня незалежності України.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

У світ

ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ

Вийшов перший номер «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» (засновник і видавець — Фонд державного майна України). Тут вміщено законодавчі акти і нормативно-методичні матеріали щодо приватизації, подано зразки заяви на приватизацію та заяви на одержання ліцензії на здійснення посередницької діяльності з приватизації майна державних підприємств, а також словник термінів. Починаючи з другого номера, публікуватиметься перелік об'єктів, які приватизуються, умови їх продажу.

Бюлетень виходить щомісячно українською мовою, з 1993 року виходитиме й російською. Індекс україномовного видання — 74122, російськомовного — 74123. Орієнтовна передплатна ціна — 600 карбованців на рік.

Сергій ПОНОМАРЬОВ.

НА ОБЛАСТЬ?

Президента
Давимука
онференції,
інету міні-
сь особли-
о області.
и, розроб-
пеціаліста-
інших ре-
айомлення
ництва по-
Калуському
хлорвініл»,
блений у
ранківську
ких фірм,
організу-

вати поліетиленове виробництво... у Дніпродзержинську. Ще один факт: внаслідок недавньої стихії Львівщина зазнала збитків на 1 мільярд 400 мільйонів карбованців, однак її немає у списках тих, кому виділено додаткові кошти на ліквідацію наслідків стихійного лиха. Обласна держадміністрація має намір звернутися з цього приводу до нового Кабінету міністрів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

На-бо-лі-ло!

Невипадкова випадковість

Молодий журналіст «Голосу України» Володимир Тетерук перебуває в лікарні з тяжкою черепно-мозковою травмою. Він став жертвою розбійного нападу з метою пограбування. На жаль, Володя — не перший журналіст, з яким таке трапилось тільки протягом поточного року. Це — не помста і не зведення рахунків з газетярем. Але й не випадковість. Адже якщо журналісти, котрі становлять лише якусь соту частку процента від усього населення, надто часто потрапляють у подібну халепу, можна собі уявити, що діється на наших нічних вулицях.

Коротко

ПОВЕРНЕННЯ В МИНУЛЕ

Кілька днів поспіль вулиці древнього Ужгорода нагадували місто Австро-Угорської імперії кінця XIX століття. Це постаралася творча група студії «Укртелефільм», яка проводила зйомки п'ятисерійного художнього фільму «Пастка» за твором І. Франка «Фаталіст».

Режисер стрічки — Олег Бійма. Актори — Ольга Сумська, Богдан Ступка, Анатолій Хостікоєв.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

СВЯТО З ФАЛЬШИВКАМИ

Святкування 1000-ліття Глухова додало справ криміналістам. Як показала експертиза, серед виручених на ярмарку грошей багато банкнотів достоїнством 100 купонів — фальшиві. Хто скористався нагодою і запустив «саморобки», дізнається слідство.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

ЦЕ ЧУДОВО — ЛІКАРНЯНЕ ЛІЖКО

Луганський міськздороввідділ прийняв рішення, згідно з яким усім дільничним лікарям дозволяється госпіталізовувати одиноких стариків та пенсіонерів, які потребують догляду. Обласний щотижневик «Пульс» повідомив про перших 12 щасливчиків — вони вже мають можливість поніжитися в чистій білизні й поїсти тричі на день.

Юлія ЄРЕМЕНКО.
Луганськ.

Колектив «Голосу України» та працівники складального цеху видавництва «Преса України» висловлюють щире співчуття верстальнику Скаженюку С. П. з приводу тяжкої втрати — смерті батька

Павла Федоровича.

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

9. Розмір компенсації громадянам за здану загальну площу при заміні квартири на квартиру меншою площею визначається добутком вартості одного квадратного метра загальної площі житла нового будівництва в даному населеному пункті в рік заміни квартири на різницю в загальній площі квартир, яка здається і одержується громадянином.

ЗАТВЕРДЖЕНІ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПРАВИЛА

користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями

1. Ці Правила визначають порядок користування приміщеннями, а також утримання житлових будинків і прибудинкових територій незалежно від відомчої належності і форми власності. Нормативні документи (правила, нормативи, інструкції) щодо використання та утримання житлового фонду розробляються відповідними державними органами управління на основі цих Правил.

2. Використання квартир, одноквартирних будинків (надалі — будинків) здійснюється громадянами на основі приватної власності, найму або оренди.

3. За власником житлового будинку органом місцевої державної влади закріплюється прибудинкова територія.

4. Власник житла за рахунок власних коштів оплачує всі витрати, пов'язані з утриманням житлового будинку і закріпленої прибудинкової території.

5. Технічне обслуговування і ремонт елементів житлових будинків і зовнішнього благоустрою, санітарне обслуговування допоміжних приміщень житлових будинків і прибудинкових територій здійснюють на договірній основі з власниками житла або з уповноваженим ними органом відповідні підприємства, які повинні дотримувати вимог цих Правил. При виявленні їх порушень власником або уповноваженим ним органом вживаються заходи до винних у цьому осіб.

6. Власники житлових будинків зобов'язані:

здійснювати своєчасне проведення їх ремонту;

забезпечувати технічне обслуговування конструктивних елементів і технічного обладнання, санітарне обслуговування допоміжних приміщень і прибудинкової території;

виконувати умови договірних відносин з підприємствами по обслуговуванню житла.

7. Квартири (кімнати) житлових будинків, що перебувають у державній і колективній власності, можуть надаватися громадянам в оренду або найом, а в будинках або квартирах, що перебувають у приватній власності,— в оренду. Піднайом кімнат (квартир) без дозволу власника житла не допускається.

8. Власники багатоквартирних житлових будинків або уповноважені ними органи:

укладають договори на виконання робіт по обслуговуванню та ремонту будинку (будинків) з державними комунальними, приватними, колективними, сімейними підприємствами або окремими особами. Власники будинків, що перебувають у приватній власності, здійснюють обслуговування і ремонт будинків власними силами або із залученням підрядних підприємств;

оцінюють якість виконуваних робіт по утриманню житлових будинків і прибудинкових територій та застосовують передбачені договором санкції до підприємств по обслуговуванню житла за невиконання або неякісне виконання ними договірних зобов'язань.

9. Володіння квартирою на правах приватної власності засвідчується завіреним в установленому порядку документом про придбання квартири (договір купівлі-продажу, дарування і свідоцтво про право на власність, зареєстровані в органах технічної інвентаризації або в органах місцевої Ради народних депутатів).

10. Власники квартир у багатоквартирному будинку можуть утворювати товариства (об'єднання) власників квартир для забезпечення ефективного використання приватизованих квартир та управління ними і вирішення інших передбачених статутом питань (Типовий статут товариства (об'єднання) власників квартир (будинків) додається). Власники квартир делегують товариству (об'єднанню) право виступати від їхнього імені з правами власника будинку і замовника на виконання робіт по його обслуговуванню і ремонту.

11. Власники житлових будинків мають право утворювати товариства (об'єднання) власників житлових будинків.

12. При наявності співвласників у багатоквартирному будинку між ними укладається угода на спільне володіння і пайову участь в утриманні будинку і прибудинкової території з визначенням уповноваженого співвласника.

13. Співвласники будинку, де не створено товариство (об'єднання), укладають договір на участь у витратах на утримання будинку і прибудинкової території.

14. Плата за використання теплової та електричної енергії, газу, за водопостачання і каналізацію та інші послуги (використання радіотрансляційної точки, колективної телевізійної антени, телефону тощо) власниками квартир (будинків) наймачами, орендарями вноситься за затвердженими в установленому порядку тарифами.

15. Користування всіма приміщеннями квартир у будинках державного і громадського житлового фонду здійснюється на підставі договорів найму або оренди.

16. Власник квартири має право за згодою членів сім'ї здавати в оренду квартиру (кімнати квартири). Використання орендарем квартири (кімнат) обумовлюється договором оренди, укладеним з власником квартири у письмовій формі. Власник квартири може укладати інші угоди, не заборонені законом.

Розмір орендної плати за приміщення узгоджується між сторонами. При визначенні орендної плати враховуються площа приміщень, що вноситься в оренду, фактичні витрати власника житла на обслуговування та ремонт будинку, сума відшкодування власникові вартості житла та інші витрати.

Орендодавці (власники квартир) зобов'язані подавати податковій інспекції декларацію про доходи від житла, переданого в оренду.

17. Власники квартир багатоквартирних будинків зобов'язані вносити на відповідний рахунок власника будинку плату за обслуговування і ремонт будинку.

Наймачі квартир (кімнат) вносять плату за найом житла, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Ці платежі і платежі за комунальні та інші послуги власниками квартир, наймачами і орендарями вносяться щомісяця не пізніше 10 числа наступного місяця, якщо договором не встановлено інші строки.

При простроченні внесення вказаної плати стягується пеня з розрахунку 1 процент від несплаченої суми за кожний день прострочення, але не більше 100 процентів загальної суми боргу.

18. Власники квартир, наймачі та орендарі зобов'язані використовувати приміщення житлових будинків за призначенням, забезпечувати збереження жилих і підсобних приміщень квартир та технічного обладнання будинків, дотримувати правил протипожежної безпеки. При появі несправностей у квартирі вживати заходів до їх усунення власними силами або силами підприємств по обслуговуванню житла.

19. Переобладнання і перепланування жилих і підсобних приміщень, балконів і лоджій власниками квартир, наймачами і орендарями може провадитися лише з метою поліпшення благоустрою квартири за відповідними проектами без обмеження інтересів інших громадян, які проживають у цьому будинку. Наймачі та орендарі квартир можуть виконувати вказані роботи тільки з дозволу власника будинку (квартири).

Ремонт, реконструкція і реставрація будинків, віднесених в установленому порядку до пам'яток історії та культури, провадяться з відома державних органів охорони пам'яток і під їх контролем.

20. Забороняється зберігати в приміщеннях житлових будинків вибухонебезпечні чи екологічно шкідливі речовини і предмети.

21. Не допускається виконання робіт та інші дії, що викликають псування приміщень, підвищений шум чи вібрацію, порушують умови проживання громадян.

22. Використання телевізорів, радіоприймачів, магнітофонів та інших гучномовних пристроїв дозволяється лише за умови зменшення звуку до ступеня, що не порушує спокою мешканців будинку. З 23 до 7 години у будинку повинен зберігатися спокій.

23. Утримання собак і кішок в квартирах дозволяється лише за умови дотримання Правил утримання собак і кішок у містах та інших населених пунктах, а в квартирах, де проживає два і більше власників, наймачів або орендарів,— з їхнього дозволу. Утримання на балконах і лоджіях тварин, птиці і бджіл забороняється.

24. Власники, наймачі і орендарі жилих приміщень зобов'язані виконувати додаткові правила користування приміщеннями, які можуть бути встановлені органами місцевої державної влади.

25. Зовнішні огорожі та конструкції будівлі — фасади, цоколі, покрівлі, вхідні двері, віконні рами, відповідні пристрої та інші елементи повинні бути відремонтовані і пофарбовані у колір, визначений архітектором. Будинок повинен мати номерний знак і показчики установленого зразка.

26. Сходові клітки, ліфтові шахти, горища, підвали та інші допоміжні приміщення будинків повинні утримуватися в чистоті, не захаращуватися, закриватися на замки.

27. Житлові будинки, їхні конструктивні елементи і технічне обладнання підготовляються щорічно до експлуатації в зимових умовах. Відповідальність за підготовку будинку до експлуатації в зимових умовах несе власник будинку (уповноважений співвласник).

28. Технічна характеристика будинку та його стан відображаються в технічному паспорті житлового будинку. Дані паспорта періодично підлягають уточненню.

29. Санітарне обслуговування прибудинкових територій провадиться спеціалізованими підприємствами по обслуговуванню житла або приватними особами згідно з технологічними рекомендаціями і нормами.

30. Обсяги і зміст робіт по обслуговуванню прибудинкової території в літній і зимовий періоди визначаються розміром їхньої площі, рівнем благоустрою, інтенсивністю руху пішоходів та іншими характеристиками.

31. Власники житла зобов'язані забезпечувати на договірній основі силами підприємств по обслуговуванню житла:

вивезення побутових відходів за погодженим графіком;

утримання в робочому стані контейнерів для побутових відходів і сміттєзбірників без їх переповнення та забруднення території;

вивезення з прибудинкової території металобрухту, будівельного і побутового сміття, шлаку та інших відходів.

32. Збереження зелених насаджень на прибудинковій території і належний догляд за ними забезпечуються на договірній основі власниками житлових будинків або спеціалізованими підприємствами. При цьому виконуються відповідні агротехнічні і санітарні вимоги та вимоги щодо збереження мереж.

У разі допущення порушень указаних вимог заподіяні збитки відшкодовуються за рахунок винних у цьому організацій або осіб у встановленому порядку.

33. Технічний стан конструктивних елементів і технічного обладнання житлового будинку повинен забезпечувати безпечне проживання в ньому людей. У разі появи відхилень від нормативних вимог проводяться роботи для їх негайного усунення.

34. При виявленні відхилень у технічному стані конструктивних елементів, що загрожує безпечному перебуванню людей в житловому будинку (аварійному будинку), мешканці, незалежно від форми власності будинку, підлягають відселенню в адміністративному порядку в інше жиле приміщення.

35. Власники, наймачі та орендарі жилих приміщень зобов'язані виконувати ці Правила;

проводити за власні кошти ремонт квартири (для орендарів — якщо це передбачено договором оренди);

дотримувати умов безпечної експлуатації газового обладнання;

своєчасно повідомляти власника будинку про виявлені несправності, які порушують нормальну експлуатацію цього будинку або призводять до перевитрат тепла, газу, води, електроенергії;

щороку, до початку опалювального сезону, здійснювати утеплення вікон, балконних і вхідних дверей квартири;

своєчасно вносити плату за обслуговування і ремонт будинку, плату за найм чи оренду квартири, комунальні та інші послуги.

Якщо ремонт жилих і підсобних приміщень квартири викликано виконанням ремонту житлового будинку, встановленням додаткового обладнання або іншими причинами, незалежними від власника квартири, наймача, орендаря, такий ремонт виконується за кошти, накопичені на ремонт будинку.

36. Наймачі та орендарі квартир зобов'язані:

відшкодовувати наймодавцю (орендодавцю) у встановленому законом порядку збитки, пов'язані з пошкодженням квартири, житлового будинку і обладнання, заподіяним з вини наймача (орендаря) або осіб, які разом з ним проживають;

при виїзді з членами родини із квартири на інше місце проживання для повторного її заселення відремонтувати за власні кошти приміщення і обладнання або відшкодувати вартість ремонту наймодавцю (орендодавцю) за його згодою і здати приміщення за актом.

Вартість робіт по поліпшенню упорядження квартири або встановленню нового обладнання, виконаних наймачем (орендарем), демонтаж якого неможливий без пошкодження квартири, відшкодуванню не підлягає.

37. Власник квартири зобов'язаний відшкодовувати власнику будинку збитки, заподіяні будинку з його вини або вини осіб, які разом з ним проживають.

38. У квартирах, в яких проживає два і більше власників, наймачів чи орендарів, рекомендується вибирати відповідальну особу, яка має право вимагати виконання встановлених правил усіма мешканцями квартири.

39. Усі мешканці квартир, в яких проживає два і більше власників, наймачів чи орендарів, мають рівні права на користування підсобними приміщеннями і обладнанням.

40. Порядок використання підсобних приміщень у квартирі, в якій проживає два і більше власників, наймачів чи орендарів, а також черговість їх прибирання встановлюються за узгодженням між мешканцями квартири.

41. Розподіл загальних витрат на освітлення, опалення, ремонт підсобних приміщень квартири, оплату користування телефоном та інші послуги в квартирах, в яких проживає два і більше власників, наймачів чи орендарів, провадиться за узгодженням між мешканцями квартири. У разі відсутності згоди плата розподіляється:

за електроенергію при загальному лічильнику — пропорційно потужності побутового електричного обладнання кожного власника, наймача, орендаря;

за користування телефоном — за чисельністю мешканців у квартирі (крім дітей дошкільного віку) незалежно від кількості переговорів. Міжміські телефонні розмови оплачуються особою, яка їх замовляла;

за газ, опалення, освітлення підсобних приміщень квартири — за чисельністю членів сім'ї, які проживають у квартирі, а також тимчасових мешканців і дітей починаючи із шкільного віку.

42. Спори між власниками, наймачами, орендарями у квартирах, в яких проживає два і більше власників, наймачів, орендарів, про ремонт, прибирання і використання підсобних приміщень, розподіл витрат на оплату комунальних та інших послуг розв'язуються товариським судом, а у відповідних випадках — народним судом.

Додаток
до Правил користування приміщеннями
житлових будинків і прибудинковими
територіями

ТИПОВИЙ СТАТУТ ТОВАРИСТВА (ОБ'ЄДНАННЯ) ВЛАСНИКІВ КВАРТИР (БУДИНКІВ)

Створення товариства (об'єднання) власників квартир (будинків)

1. Товариство (об'єднання) власників квартир багатоквартирних будинків (одноквартирних будинків) створюється з метою забезпечення ефективного використання приватизованих квартир та управління ними, а також надання інших послуг, збереження житлового будинку (будинків) і виконання санітарно-гігієнічних вимог при утриманні прибудинкової території.

2. Товариство (об'єднання) власників квартир (будинків) створюється з ініціативи власників. Кількість членів товариства (об'єднання) повинна становити не менше трьох осіб.

3. Ініціативна група власників квартир (будинків) складає список громадян, які виявили бажання створити господарське товариство (об'єднання), готує проект статуту, з участю представників органу територіального самоврядування проводить загальні збори, на яких приймається рішення про організацію товариства (об'єднання) власників і затверджується його статут.

4. Рішення зборів про організацію товариства (об'єднання) власників і затверджений на них статут реєструються виконавчим комітетом місцевої Ради народних депутатів, районною державною адміністрацією в містах Києві та Севастополі.

5. З дня реєстрації товариство (об'єднання) власник[ів] набуває прав юридичної особи. Товариство (об'єднан[ня]) власників квартир (будинків) користується штамп[ом] і печаткою із своїм найменуванням.

6. Загальні збори членів товариства (об'єднання) власників обирають правління та ревізійну комісію.

Діяльність товариства (об'єднання) власників квартир (будинків). Права і обов'язки

7. Товариство (об'єднання) власників квартир (будинків) організує утримання будинку (будинків), забезпечення його опаленням, газом, водою, електроенергією, а також участь усіх власників квартир у роботах і витратах, пов'язаних із утриманням будинку і прибудинкової території, проводить роботу серед членів товариства (об'єднання) та інших мешканців щодо раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів і збереження будинку.

Товариство (об'єднання) власників квартир (будинків) бере участь у витратах, пов'язаних із санітарним і технічним обслуговуванням, а також ремонтом житлового будинку відповідно до укладених договорів.

У будинку, де частина квартир перебуває у державній власності, товариство (об'єднання) власників квартир укладає з власником неприватизованих квартир угоду про сумісне володіння житловим будинком та участь у витратах, пов'язаних із утриманням будинку і прибудинкової території. Угодою визначається уповноважений співвласник будинку, на якого покладається виконання обов'язків замовника на утримання будинку.

Плата за користування теплом, газом, водою т[а] електроенергією здійснюється власниками квартир з[а] тарифами, встановленими для наймачів, які прожи[ва]ють у квартирах державного фонду, та обсягами одержаних послуг.

8. Товариство (об'єднання) власників квартир (будинків) має право:

укладати договори на виконання робіт по утриманню будинку (будинків), страхування тощо відповідно до цілей його діяльності;

організовувати культурно-побутове обслуговування членів товариства (об'єднання) та їхніх сімей;

здійснювати оцінку якості виконаних робіт по утриманню будинку (будинків) і застосовувати встановлені санкції до підприємства за невиконання або неякісне виконання договірних зобов'язань.

9. Товариства (об'єднання) власників квартир (будинків) зобов'язані:

своєчасно проводити оплату вартості квартир при їх приватизації у розстрочку;

дотримувати вимог Правил користування приміщеннями житлових будинків і прибудинкових територій;

проводити щорічно відрахування коштів на ремонт будинку.

10. Товариство (об'єднання) власників відповідає за своїми зобов'язаннями усім належним йому майном, на котре відповідно до закону може бути накладено стягнення.

11. Спори між товариством (об'єднанням) власників квартир (будинків) і державними та громадськими організаціями розглядаються арбітражним судом.

Кошти товариства (об'єднання) власників квартир (будинків)

12. Кошти товариства (об'єднання) власників складаються із:

вступних внесків членів товариства (об'єднання);

внесків на проведення ремонту будинку (будинків);

внесків на обслуговування будинку (будинків) та прибудинкової території;

інших надходжень.

13. Розмір вступних внесків визначається загальними зборами членів товариства (об'єднання) власників.

14. Розмір внесків членів товариства (об'єднання) власників на проведення ремонту будинку визначається виходячи із відновної вартості займаних ними квартир і розміру нормативу відрахувань, затверджених загальними зборами.

15. Внески на технічне обслуговування будинків і санітарне обслуговування допоміжних приміщень і прибудинкових територій провадяться у розмірах, необхідних для покриття фактичних витрат товариства (об'єднання) власників на ці потреби, пропорційно загальній площі квартир, займаних власниками.

16. За рішенням загальних зборів членів товариства (об'єднання) власників можуть утворюватися спеціальні фонди на цілі, що відповідають напрямам діяльності товариства (об'єднання) власників: благоустрій території, культурно-виховна і спортивно-оздоровча робота серед членів товариства (об'єднання) і членів їхніх сімей та інше.

(Закінчення на 7-й стор.).

(Закінчення. Початок на 3-й, 6-й стор.).

17. Кошти товариства (об'єднання) зберігаються в установах банків.

Права і обов'язки членів товариства (об'єднання)

18. Член товариства (об'єднання) власників квартир (будинків) має право:

обирати і бути обраним до органів управління товариства (об'єднання) і ревізійної комісії;

стягнути з товариства (об'єднання) вартість виконаного за свої кошти ремонту або зарахувати їх у рахунок внесків на ремонт будинку, якщо ремонт квартири викликаний невідкладною необхідністю, а товариство (об'єднання) не виконало обов'язків щодо ремонту;

вийти з членів товариства (об'єднання).

19. Член товариства (об'єднання) власників має право за згодою членів сім'ї, які проживають разом з ним, здавати в оренду частину квартири, а при тимчасовій відсутності всієї родини — квартиру на визначений період. Розмір плати за здані в оренду приміщення встановлюється за згодою сторін.

20. Член товариства (об'єднання) власників і члени його сім'ї, які проживають разом з ним, можуть за взаємною згодою дозволити тимчасове проживання в квартирі інших осіб без стягнення плати за користування приміщеннями (тимчасових мешканців). Тимчасові мешканці на вимогу власника квартири повинні негайно звільнити приміщення, а при відмові підлягають виселенню в судовому порядку без надання іншого приміщення.

21. При проведенні ремонту (реконструкції) житлового будинку, що не може проводитися без відселення мешканців, товариство (об'єднання) власників надає члену товариства (об'єднання) і його сім'ї на час проведення ремонту (реконструкції) іншу квартиру у будинку, який здається в оренду товариства (об'єднання) органом місцевої державної влади. У разі відмови від переселення товариство (об'єднання) може вимагати переселення члена товариства (об'єднання) та його сім'ї в судовому порядку.

22. Під час проживання у зв'язку з ремонтом або реконструкцією в іншій квартирі член товариства (об'єднання) власників сплачує орендну плату за квартиру, надану йому на час ремонту (реконструкції), і плату за комунальні та інші послуги.

23. Члени товариства (об'єднання) власників зобов'язані:

виконувати вимоги статуту товариства (об'єднання) і рішення загальних зборів (зборів уповноважених);

своєчасно сплачувати заборгованість за квартиру при придбанні її у розстрочку, вносити кошти на покриття витрат товариства (об'єднання) власників на санітарне і технічне обслуговування, ремонт і виконання інших робіт, внески до спеціальних фондів і плату за комунальні та інші послуги;

використовувати квартиру за призначенням, забезпечувати збереження її і будинку та об'єктів благоустрою прибудинкової території;

додержувати правил користування приміщеннями, утримання житлових будинків і прибудинкових територій, правил пожежної безпеки, підтримувати чистоту і порядок у під'їздах, кабінах ліфтів, на сходових клітках і в інших допоміжних приміщеннях будинку;

проводити за свої кошти поточний ремонт квартири, перелік робіт якого встановлюється рішенням зборів членів товариства (об'єднання).

24. Прийнятий до членів товариства (об'єднання) власник квартири зобов'язаний виконувати рішення загальних зборів (зборів уповноважених), якими на членів товариства (об'єднання) покладаються певні обов'язки, прийняті до його вступу до товариства (об'єднання).

25. Особа, яка вступає до товариства (об'єднання) замість вибулого власника, квартира якого була придбана у розстрочку, повинна оформити зобов'язання про виплату в установлені строки решти вартості квартири.

26. При відчуженні квартири власником, який вибуває з товариства (об'єднання), вступний внесок і кошти, внесені на проведення ремонту будинку та інші цілі, поверненню не підлягають. Заборгованість особи, яка вибула із товариства (об'єднання), за платежами товариству (об'єднання) стягується в установленому порядку.

Органи управління і ревізійна комісія товариства (об'єднання) власників квартир (будинків)

27. Органами управління товариства (об'єднання) власників є загальні збори членів правління товариства (об'єднання). Загальні збори членів товариства (об'єднання)—вищий орган його управління.

28. Загальні збори:

а) приймають статут товариства (об'єднання);

б) обирають правління і ревізійну комісію;

в) приймають громадян до членів товариства (об'єднання);

г) затверджують, а у разі необхідності, перезатверджують проектно-кошторисну документацію на ремонт будинку (будинків);

д) установлюють розмір і строки внесення вступного внеску;

є) приймають рішення про порядок утримання житлового будинку (будинків);

ж) затверджують звіт правління товариства (об'єднання) про фінансово-господарську діяльність за минулий рік і план фінансово-господарської діяльності на поточний рік;

з) установлюють строки виплати і розміри внесків на ремонт, обслуговування житлового будинку (будинків) і приймають рішення про розмір стягнення товариством (об'єднанням) за несвоєчасну сплату цих внесків;

і) приймають рішення про утворення спеціальних фондів, установлюють розмір і строки внесення членами товариства (об'єднання) внесків до цих фондів, а також про їх спрямування;

к) визначають порядок витрат інших надходжень;

л) приймають рішення про преміювання та інші форми стимулювання членів правління, ревізійної комісії та інших членів товариства (об'єднання);

м) розглядають скарги на дії членів правління і ревізійної комісії товариства (об'єднання);

н) вирішують інші питання, що мають відношення до дій товариства (об'єднання).

29. При наявності в товаристві (об'єднанні) 50 і більше членів замість загальних зборів членів товариства (об'єднання) можуть скликатися збори уповноважених. Уповноважені обираються загальними зборами членів товариства (об'єднання) з розрахунку по одній особі від трьох-чотирьох членів товариства строком на 3 роки.

Збори уповноважених вирішують ті ж питання, що й загальні збори членів товариства (об'єднання), крім зазначених у підпунктах «а», «б», «г» пункту 27 і пункті 40 цього Статуту.

30. Загальні збори членів товариства (об'єднання) скликаються правлінням не менше двох разів на рік. Позачергові збори скликаються на вимогу 1/3 загальної чисельності членів товариства (об'єднання), на вимогу правління або ревізійної комісії.

Загальні збори (збори уповноважених) членів товариства (об'єднання) визнаються правомочними, якщо на них присутні не менше 2/3 загальної чисельності членів (уповноважених) товариства (об'єднання). Рішення загальних зборів членів товариства (об'єднання, зборів уповноважених) приймається простою більшістю, а рішення про затвердження статуту товариства (об'єднання) — більшістю не менше 3/4 голосів присутніх на зборах членів (уповноважених) товариства (об'єднання).

Рішення про реорганізацію та ліквідацію товариства (об'єднання) приймається загальними зборами членів товариства (об'єднання) за умови, що за нього проголосувало не менше 3/4 загальної чисельності усіх членів товариства (об'єднання). Замість члена товариства (об'єднання) на загальних зборах може бути присутня уповноважена ним особа. Уповноважена особа може представляти інтереси одного члена товариства.

31. Правління товариства (об'єднання) є виконавчим органом, підзвітним загальним зборам членів товариства (зборам уповноважених). Правління обирається загальними зборами з числа членів товариства (об'єднання) в кількості не менше трьох осіб строком на 3 роки.

Правління обирає із своїх членів голову і його заступника (заступників). Голова правління керує діяльністю товариства (об'єднання), забезпечує виконання рішень загальних зборів членів товариства (зборів уповноважених) і правління.

При наявності в товаристві (об'єднанні) менше 20 членів замість правління обирається голова і його заступник, які мають повноваження правління. Голова, його заступник, інші члени правління виконують свої обов'язки на громадських засадах чи за плату згідно з рішенням зборів.

32. Правління товариства (об'єднання):

забезпечує дотримання товариством (об'єднанням) і його членами чинного законодавства з питань діяльності товариства (об'єднання) і його статуту;

здійснює контроль за проведенням ремонту (реконструкції) будинку (будинків);

виділяє представника для участі в комісії з прийняття в експлуатацію будинку (будинків) після ремонту (реконструкції);

забезпечує подання звіту про фінансово-господарську діяльність товариства (об'єднання) за минулий рік, план на поточний рік і подає їх на затвердження загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених;

розпоряджається коштами товариства (об'єднання) відповідно до затвердженого загальними зборами членів товариства (об'єднання, зборами уповноважених) кошторису прибутків витрат на поточний рік;

укладає договори та інші угоди, пов'язані з діяльністю товариства (об'єднання);

представляє інтереси товариства (об'єднання) в державних і громадських органах, на підприємствах, в установах і організаціях;

контролює надходження від членів товариства (об'єднання) грошей на погашення розстрочки, вступних внесків, плати за комунальні та інші послуги;

у разі несвоєчасного внесення членами товариства (об'єднання) відповідних платежів вживає заходів до їх стягнення в установленому порядку;

забезпечує діловодство, бухгалтерський облік і складання звітності;

при обслуговуванні будинку (будинків) своїми силами приймає і звільняє робітників і службовців, які обслуговують будинок (будинки) і прибудинкову територію;

забезпечує проведення загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених;

звітує перед загальними зборами членів товариства (об'єднання), зборами уповноважених не рідше одного разу на рік;

вирішує інші питання, пов'язані з діяльністю товариства (об'єднання), за винятком тих, що належать до компетенції зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених.

33. Засідання правління товариства (об'єднання) скликаються головою правління в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал. Засідання можуть скликатися також за вимогою членів правління або ревізійної комісії.

Рішення правління приймаються більшістю присутніх членів правління відкритим голосуванням.

34. Платіжні документи підписуються головою правління або його заступником і бухгалтером, а при відсутності останнього — членами правління, до відання якого віднесено фінансові питання товариства (об'єднання).

35. Ревізійна комісія обирається загальними зборами членів товариства (об'єднання) з їх числа у кількості не менше трьох осіб на 3 роки. Ревізійна комісія обирає із свого складу голову комісії. Якщо до товариства (об'єднання) входить менше 20 членів, замість ревізійної комісії обирається ревізор, який наділяється повноваженнями комісії. Голова і члени ревізійної комісії (ревізор) виконують свої обов'язки на громадських засадах.

36. Ревізійна комісія товариства (об'єднання):

здійснює контроль за дотриманням правлінням товариства (об'єднання) і членами товариства (об'єднання) законодавства з питань діяльності товариства і статуту товариства (об'єднання);

проводить не рідше одного разу на рік (у разі необхідності — з участю відповідних фахівців) планові ревізії фінансово-господарської діяльності товариства (об'єднання) і про наслідки звітує перед загальними зборами членів товариства (об'єднання), зборами уповноважених;

перевіряє виконання правлінням товариства (об'єднання) рішень загальних зборів його членів (зборів уповноважених);

контролює правильність укладання правлінням товариства (об'єднання) договорів;

контролює своєчасність розглядання правлінням товариства (об'єднання) заяв і скарг членів товариства та інших громадян.

37. У разі виявлення допущених правлінням товариства (об'єднання) порушень законодавства з питань діяльності товариства (об'єднання) і його статуту, а також порушень фінансової дисципліни ревізійна комісія повідомляє про це загальні збори членів товариства (об'єднання), збори уповноважених, а при необхідності — місцевий орган державної влади.

38. Рішення загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених про обрання правління і ревізійної комісії або окремих членів, а також рішення правління та ревізійної комісії про обрання керівників цих органів у місячний строк подаються до місцевого органу державної влади для реєстрації.

39. Члени правління і члени ревізійної комісії товариства (об'єднання), які винні в порушенні законодавства чи статуту товариства (об'єднання), або заподіяли шкоду інтересам держави, товариства (об'єднання) і громадян, або які не справляються зі своїми обов'язками, можуть бути достроково відкликані за рішенням загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених.●

Реорганізація і припинення діяльності товариства (об'єднання) власників квартир (будинків)

40. За рішенням загальних зборів членів товариства (об'єднання) має бути проведена реорганізація товариства (об'єднання), (злиття, приєднання, розділу, виділення) або припинення його діяльності.

СЛОВО ПРОЩАННЯ

На 79-му році пішов із життя Віллі Брандт. Для Європи і світу 60—80-х років з ім'ям цієї людини зв'язано дуже багато.

Справжнє його ім'я — Герберт Карл Фрам. З 15 років він брав участь у молодіжному русі німецьких соціал-демократів, у боротьбі з фашизмом. Після приходу до влади Гітлера у 1933 році емігрував до Данії, потім — до Норвегії, де продовжував активну антифашистську роботу. Закономірне продовження її — Іспанія, 1937; Брандт — боєць армії республіканців; 1940, Норвегія: збройний опір військам німецько-фашистського агресора, полон, в якому Брандт приховував свою національність.

Свою політичну кар'єру Віллі Брандт почав у Західному Берліні. З 1950 року член, а з 1958 — голова правління соціал-демократичної партії Західного Берліна, у 1955 обраний головою міської палати депутатів. З 1958 по 1966 Віллі Брандт — правлячий бургомістр Західного Берліна.

У 1964 Брандта обирають Головою Соціал-демократичної партії Німеччини. СДПН перемагає на виборах, і її Голова у 1966—1969 — віце-канцлер, міністр закордонних справ. З 1969 по 1974 Віллі Брандт — федеральний канцлер ФРН.

Віллі Брандт утверджується як лідер усього могутнього міжнародного соціал-демократичного руху: з 1966 —віце-голова, а з 1976 по вересень 1992 — голова Соціалістичного Інтернаціоналу, що об'єднує більше як 90 партій, з яких 20—25 постійно є правлячими у своїх країнах.

За цими сухими біографічними даними державного і партійного діяча — незвичайне життя. Віллі Брандт зумів бути людиною у нелюдяному XX сторіччі.

З постаттю, з діяльністю Віллі Брандта пов'язаний складний суперечливий процес утвердження у Європі, у світі ідей свободи і гуманізму, які й привели врешті Захід на якісно новий щабель цивілізації.

Віллі Брандт — це ідея абсолютної цінності кожної людської особистості, її прав, демократичних свобод та інституцій. Це — нове розуміння економічної ефективності: ринкова економіка ефективна настільки, наскільки вона соціалізована, тобто забезпечує високу якість життя громадян, дозволяє створити матеріальні, соціальні, культурні, освітні передумови для їх свободи і щастя.

Віллі Брандт — це розрядка. Він ніколи не закликав до конфронтації, прагнув налагодити контакти навіть з радянськими комуністами, які з сталінських часів заявляли себе непримиренними ворогами соціал-демократів. Він вважав, що зробити комуністичний тоталітаризм минулим людства можуть не гори ядерних ракет, а приклад, вільного і заможного життя.

Нарешті, Віллі Брандт — це розуміння і обстоювання того, що прокласти шлях у майбутнє спроможне тільки єдине людство, це — діалог «Північ—Південь», це—утвердження нового світового порядку, міжнародної солідарності й допомоги відсталим і бідним країнам.

Такі люди, як Віллі Брандт, настільки творчо, визначально входять у життя, настільки повно належать йому, що не підлягають смерті.

Об'єднана соціал-демократична партія України.

У ПРОКУРАТУРІ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

стаціонар, але вони 3 жовтня самовільно залишили лікарню. Випадків переломів рук і ніг, а також заподіяння травм, які б викликали кровотечу (як це говориться у заяві Меджлісу від 2 жовтня цього року), не зареєстровано.

Під час наведення порядку 56 правопорушників було затримано, 10 з них заарештовано, 16 — притягнуті до адміністративної відповідальності, інші ж звільнені в той же день, серед них і згаданий в заяві Меджлісу Бекіров Фоті, який в даний час знаходиться в Алушті.

За фактом, що мав місце 1 жовтня, прокуратура Криму порушила кримінальну справу, для розслідування якої створено слідчу групу.

Незважаючи на необхідність проведення оперативних слідчих дій, об'єктивного вивчення обставин, чисельна група кримських татар влаштувала пікетування приміщення прокуратури і Верховної Ради Криму з вимогою негайного звільнення затриманих співвітчизників. У той же день пікетуючі вчинили бешкет у прокуратурі, заподіявши матеріальну шкоду приміщенню, не даючи можливості розібратись по суті і паралізувавши роботу установи. З боку прокуратури представникам пікетуючих була висловлена пропозиція про надання 5—6 днів для визначення причетності кожної особи до скоєного злочину і прийняття рішення щодо доцільності подальшого утримання їх під вартою, а також перевірки законності адміністративних арештів, але від продовження діалогу ті ухилились.

6 жовтня на мітинг і пікетування Верховної Ради зібралась велика кількість кримських татар, які прибули з різних міст і районів Криму. В той же день ними було організовано і вчинено відомі вже масові безпорядки, небезпечні для життя і здоров'я людей.

За командою організаторів несанкціонованого мітингу багато людей напало на працівників міліції, що охороняли приміщення. Нападаючі прорвались у внутрішній двір, де, незважаючи на вимоги припинити протиправні дії, били працівників міліції камінням, розбитими ними ж плитами бетонного покриття і поламаними турнікетами, заподіяли значну шкоду приміщенню.

Неодноразові звернення з вимогою припинити бешкетувати, а також на повідомлення прокуратури про рішення щодо звільнення затриманих, безпорядки не припинялись, доки за командою організаторів учасники не перейшли, порушуючи громадський порядок, до приміщення Ради Міністрів, де знаходились до вечора, створивши напружену обстановку і перешкоджаючи рухові транспорту.

Протидіючи нападникам, застосовувались спеціальні засоби «Черемха-10» і гумові кийки. Вогнепальна зброя з гуманних спонукань та з метою недопущення ускладнення й без того кризової ситуації не застосовувалась.

Внаслідок безпорядків є потерпілі з обох сторін. За медичною допомогою на цей день звернулись 114 працівників міліції, 14 з них госпіталізовані. З числа нападників меддопомогу надано 31 чоловікові, одного госпіталізовано.

За фактом масових безпорядків, що мали місце 6 жовтня, прокуратура Республіки Крим порушила кримінальну справу за ознаками ст. 71. Кримінального кодексу України, розслідування доручено слідчому відділу Служби безпеки Республіки Крим.

Дії представників кримськотатарського народу 5—6 жовтня цього року прокуратура розцінює як протиправні, а заяви Меджлісу з викривленням фактів і вимогами про негайне звільнення затриманих і покарання винних у затриманні — як втручання, тиск на слідство і небажання об'єктивно розібратися в тому, що сталося, з метою недопущення подібного в майбутньому.

Усвідомлюючи серйозність ситуації, прокуратура Криму звертається до громадян республіки з проханням зберігати спокій і здоровий глузд, не піддаватися провокації, від кого б вони не йшли.

Безумовно, визнаючи право кримськотатарського народу на повернення на свою історичну Батьківщину, не можна погодитися з тим, щоб відновлення справедливості відносно одного народу здійснювалося з ущемленням прав і законних інтересів інших і щоб таке відновлення відбувалося протиправним шляхом на шкоду миробі і злагоді на півострові.

Прес-служба прокуратури Республіки Крим.

— Реклама —

«Вивих» уповноважений заявити: «Крим, Рим і мідні труби — все це українські території»

Був Львів і було п'ять вивихнутих осінніх днів, коли можна було робити все, що захочеш, і навіть більше. Бо це був молодіжний фестиваль «Вивих-92», де за п'ять днів із кількаповерхової споруди перед оперним театром виступило стільки українських поп-, рок- та бард-зірок, що їх кількості не змогли підрахувати навіть організатори. Зате танцював увесь проспект Свободи аж до пам'ятника Міцкевичу. А вже із постаменту пам'ятника співати та розповідати анекдоти міг кожен. В цей же час в оперному театрі трупа вар'ятів, що її очолював головний режисер фестивалю Сергій Проскурня, давала для таких же вар'ятів поезо-оперу «Крайслер Імперіал». І в цей же час в театрі імені М. Заньковецької проходило напівзакрите прослуховання анекдотів, де розказувати можна було все і задля свого задоволення. Крім того, за найкращий анекдот встановили премію в 30000 купонів. Для всіх інших — заохочувальні призи: пляшка вивихнутого (з емблемою фестивалю) пива. Тут же, біля театру, в корчмі «Кривава Міля» можна було з'їсти одну (чи десять) порцій халявної (від слова нахаляву) гречаної каші, що її роздавала дуже подібна до Маріани із відомого телесеріалу львівська кобіта.

І хто хотів малювати — малював (фарби роздавали всім), хто хотів одягати карнавальні костюми — одягав, хто хотів розмальовувати власний автомобіль — розмальовував, а потім, прив'язавши до нього все, що найліпше і найголосніше тарабанить об бруківку, з гордим вивихнутим виглядом міг проїхати центром міста повз міліціонерів, при цьому не забувши показати їм дулю. Переможцям всіх цих конкурсів також вручали призи — від 20 до 100 тисяч купонів. А потім із тими грошима йшлося до клубу творчої молоді і до ранку пропивалося.

Увінчалася фієста урочистим спаленням біди, що обсіла всіх українців і неукраїнців, мертвих і живих, в Україні і поза її межами сущих. Слава «Вивиху».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Сергія САПРОНОВА.

Експрес-інформація

СТУРБОВАНІСТЬ ПЛАНАМИ УКРАЇНИ

ввести в дію реактори Чорнобильської АЕС висловила Німеччина. Міністр у справах навколишнього середовища ФРН Тепфер заявив, що в проектах реакторів ЧАЕС є недоробки, які суперечать прийнятим нормам безпеки. Міністр згадав недавню аварію на Ігналінській АЕС у Литві як приклад небезпеки, що її створює східноєвропейська атомна промисловість. Чорнобильська та Ігналінська станції мають реактори однакового типу.

ЗАБАЖАЛИ, ЩОБ ЇХ ПЕРЕВІРИЛИ

Місію зі збору фактів для розслідування тверджень про дискримінаційну практику щодо національних меншин направив до Латвії генеральний секретар ООН Галі. Її очолює керівник центру з прав людини цієї міжнародної організації Ібрагіма Фол. Як повідомив напередодні один із представників ООН, з проханням направити таку місію звернувся до Об'єднаних Націй глава латвійського парламенту Горбунов. Це сталося після того, як міністр закордонних справ Росії Козирєв звинуватив Латвійську Республіку в дискримінаційній політиці щодо нацменшин.

ВІД ДЕРЖДЕПАРТАМЕНТУ НЕ СХОВАЄШСЯ

Росія порушує угоду зі Сполученими Штатами про ядерне роззброєння. Про це заявив високопоставлений службовець державного департаменту США. Він сказав, що росіяни розраховують на можливість зберегти пускові шахти своїх ракет з касетними боєголовками, ліквідація яких передбачена угодою. На думку американського представника, Росія хоче розмістити в цих шахтах нові ракети з однією боєголовкою.

МААСТРИХТ НЕ ДАЄ СПОКОЮ

Сесія Ради Європи на рівні глав держав і урядів відкрилася учора в англійському місті Бірмінгемі. Учасники форуму повинні обговорити питання, що стосуються Маастрихтського договору, валютної кризи, а також ситуації у колишній Югославії. Напередодні в цьому ж місті відбулася серія двосторонніх підготовчих переговорів лідерів країн Європейського співтовариства. У них взяли участь прем'єр-міністри Великобританії, Італії та Іспанії Мейджор, Амато та Гонсалес.

ПРЕЗИДЕНТ ПОПРОСИВ — МІНІСТР ПІШОВ

Керівник Міністерства закордонних справ Вірменії Ованесян подав учора у відставку. За його словами, він зробив цей крок на прохання Президента республіки Тер-Петросяна. Останнім часом стало відомо про суперечки між міністром закордонних справ і Президентом, зокрема, з питання про визнання Вірменією Нагірно-Карабаської Республіки.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ЗБРОЇ

Боснія і Герцеговина перебувають на межі повної катастрофи, заявив міністр закордонних справ цієї республіки Силайджич. Він оприлюднив текст свого листа до Президента США Буша, де, зокрема, говориться, що Сараєво являє собою гігантський табір смерті, в якому ув'язнено без продовольства, водопостачання та енергії близько 400 тисяч чоловік. Силайджич звернувся до американського керівника із закликом скасувати ембарго на постачання зброї в Боснію і в такий спосіб встановити справедливість. За словами міністра, його республіка купуватиме зброю на ринку, щоб захистити себе від агресії з боку белградського режиму.

А ЯКИЙ У ВАС ПАСПОРТ?

У Литві з учорашнього дня припинили оформлення документів на закордонні поїздки за досі чинними радянськими паспортами. Відтепер за кордон можуть виїхати лише ті, хто має паспорт громадянина Литовської Республіки. Однак ще невідомо, як оформлятимуть зарубіжні поїздки люди, котрі не прийняли литовського громадянства і, відповідно, не матимуть литовських паспортів.

З КОАЛІЦІЄЮ НЕ ВИХОДИТЬ

До переговорів про формування коаліційного уряду закликав провідні опозиційні партії країни міністр закордонних справ Румунії Нестасе, який водночас обіймає посаду заступника голови правлячого Демократичного фронту національного порятунку (ДФНП). Проте опозиція рішуче відкинула таку пропозицію. Представник Демократичної конвенції Румунії у відповідь лише заявив, що його альянс планує сформувати ефективну парламентську опозицію, а не вступати в коаліцію з ДФНП.

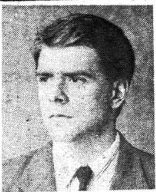
ІНОЗЕМНІ ДОБРОВОЛЬЦІ Є. НЕМАЄ МИРУ

21 турецький громадянин брав участь у звільненні абхазькими формуваннями міста Сухумі від грузинських військ. Про це повідомила турецька газета «Хюррієт», яка опублікувала вчора інтерв'ю з Головою Верховної Ради Абхазії Ардзінбою. В ньому спікер абхазького парламенту подякував Туреччині за підтримку й гуманітарну допомогу. Тим часом Президія Верховної Ради Абхазії звернулася із спеціальною заявою до Президента Росії Єльцина, керівників північнокавказьких республік і регіонів Російської Федерації. У ній висловлюється прохання закликати Грузію припинити воєнні дії, вивести війська з Абхазії і приступити до розв'язання конфлікту шляхом переговорів.

ТОРГІВЛЯ — СПРАВА КОНФЛІКТНА

Сполучені Штати не можуть піти на нові поступки у переговорах щодо Генеральної домовленості про тарифи і торгівлю, заявив Президент США Буш. За його словами, американська сторона зробила все можливе для вирішення спору з Європейським співтовариством у питанні всесвітньої торговельної угоди. Президент Сполучених Штатів заявив: якщо на майбутніх переговорах учасники не виявлять бажання вирішити згадану проблему, то виникне загроза поглиблення торговельного конфлікту.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

У КАПІТАЛІЗМ—ПІД ПРОВОДОМ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Китай цими днями, здається, розпочинає ще один етап у своєму розвитку. В його столиці проходить 14-й з'їзд Комуністичної партії, який вже сьогодні можна назвати певною мірою реформаторським.

Підставою для такої характеристики став хоча б той факт, що на з'їзді вперше висунуто теорію «соціалістичної ринкової економіки». Вона передбачає підтримання всебічного економічного розвитку за умови збереження соціалістичної системи.

Тут доречно нагадати, що Китай живе в умовах економічної реформи з 1979 року. Тоді патріарх китайських комуністів Ден Сяопін, повернувшись на політичний Олімп після краху «культурної революції» і падіння «банди чотирьох», почав перебудовувати сільське господарство. Минув час, і в країні вже немає проблем з продовольством та гарним одягом (після сільського господарства керівництво взялося за легку промисловість). Настала черга й для ширшого економічного розвитку, якому безперечно сприяє політика відкритих дверей для іноземних інвесторів. Наприклад, створено десятки тисяч спільних підприємств, більшість з яких займається виробництвом продукції (згадаймо, що у нас більшість СП чи філіалів закордонних фірм визналів за краще торгувати чи надавати послуги. Виробників — обмаль). Та й самі китайці, намагаючись використовувати найкраще, що зроблено іноземцями, не сповільнюють власний науково-технічний поступ. Про результати такої політики вам можуть розповісти знайомі чи друзі, які побували в КНР.

Звичайно, великі зміни не відбуваються без перешкод. І в Китаї вони не йдуть як по маслу. Є й перегини, і корупція, і небажання змінюватися. Втім, дедалі більше людей прагне працювати на сучасних підприємствах, відкрити свій бізнес, стати власниками акцій. Часто навіть партійні управлінці міняють свої кабінети на офіси. А гасло «бути багатим — хорошо», як кажуть, висунув сам Ден Сяопін.

Але економічна перебудова не може не узгоджуватися з політичною лінією керівництва. А щодо останньої, то тут в Китаї є свої підводні течії. На з'їзді генеральний секретар ЦК КПК Цзян Цземінь однозначно заявив, що соціалізму та однопартійній системі альтернативи немає. Можлива лише перебудова управління. А от хто її здійснюватиме — це питання.

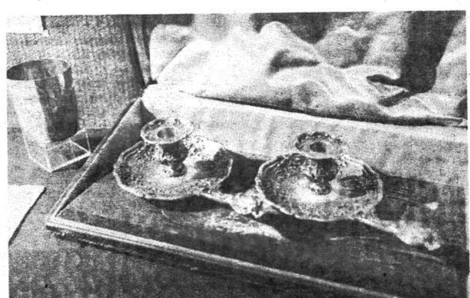
Лідер реформаторів Ден Сяопін провів у цьому році разом із своїми прихильниками величезну роботу з висування й підтримки «своїх людей». Висловлюють передбачення, що після з'їзду вони увійдуть до вищих керівних органів і навіть, можливо, очолять Держраду і ЦК партії. Ці люди прекрасно розуміють, що для збереження соціалізму як ладу слід продовжувати й поглиблювати реформи. Здається, першою їхньою перемогою стало рішення про ліквідацію після з'їзду Центральної комісії радників КПК. У її складі — 70—80-річні партійці-ортодокси, які склали з себе всі офіційні повноваження, але мають великий вплив на формування загальнопартійної лінії. І резолюція про скасування комісії не означає, що вони просто здадуть свої позиції.

На жаль, з'їзд працює за закритими для журналістів дверима і про хід форуму комуністів можна дізнатися лише з повідомлень про брифінги й прес-конференції, що їх проводять у рамках з'їзду. До того ж на засіданнях з невідомих причин відсутній Ден Сяопін. Спостерігачі висловлюють думку, що відсутність реформатора номер один і майстра компромісів між прихильниками та противниками економічної лібералізації дасть перевагу останнім. Побачимо...

Від того, як зміниться керівництво Китаю, залежить прискорення чи сповільнення реформ. Але припинитися зовсім вони вже навряд чи зможуть. І керуватиме ними партія, за якої китайцям живеться тепер непогано. Партія, яка, на відміну від її ідеологічної сестри — колишньої КПРС, змогла розпочати справжню перебудову. Отже, є в її здібностях щось раціональне?

Олексій ЄВСІКОВ.

Історія

«Документально-художня виставка «Війна і мир», присвячена 180-річчю Вітчизняної війни 1812 року і 100-річчю франко-руського союзу, відкрилася в залах Всеросійського музею декоративно-прикладного і народного мистецтва. На виставці представлені: автографи і особисті речі Наполеона, серед них похідні свічники полководця (на знімку), маніфести, накази по арміях, документи особливої канцелярії про долі французьких військовополонених. Відвідувачі можуть побачити галерею портретів Олександра І, Кутузова, Барклая-де-Толлі та інших військовоначальників, а також матеріали, присвячені російському імператорському дому. Упорядники — московське товариство «Дягілєв центр» і Державний архів Росії.

Фото ІТАР— ТАРС.

Отакої!

ВИКРАДУ РАЗОМ З ОГОРОЖЕЮ!

Воістину невичерпна фантазія контрабандистів, які намагаються відшукати лазівки в російських митних кордонах! Крім традиційних наркотиків, золота та ікон, вони тягнуть такий товар, що тільки дивуєшся.

Під час митного огляду в Пулково у громадянина Німеччини М., який вилітав на батьківщину, виявили... офіцерську шаблю часів Великої Вітчизняної війни.

Інтереси громадянина США С., який проходив у міжнародному аеропорту Шереметьєво-2 митний огляд перед посадкою на рейс до Амстердама, виявились значно ширшими. Співробітники митниці знайшли і вилучили у нього речі, які він незаконно вивозив: срібні наперсток і полтину, 12 старовинних російських монет, 7 нагрудних знаків Польщі та Німеччини, старовинний хрест. І навіть три дореволюційної роботи ключі від воріт! Лишається тепер з'ясувати, які саме міста Росії «здалися» на милість підприємливого контрабандиста, піднісши йому ключі...

А під час розвантаження в одному з японських портів великого риболовного траулера «Мис Осипова» місцеві власті виявили на його борту контрабанду — 131 ящик крабопродуктів вагою близько тонни. Її вартість перевищує два мільйони карбованців.

Втім, любителі легкої наживи не цураються й традиційного контрабандистського асортименту. 10 вересня на об'їзній дорозі поблизу міста Черняховська прикордонники виявили вантажну автомашину ГАЗ-52, в кузові якої було 1600 кілограмів міді і 300 кілограмів нікелю. Вантаж вилучено, а от водія затримати не вдалося — утік.

У деякого О. без громадянства, що вилітав з Пулково в США після відвідин російських родичів, виявлено й вилучено 2300 доларів США та дві тисячі німецьких марок. Цю валюту О. намагався вивезти на підставі пред'явленої митникам в'їзної декларації, яка виявилася підробленою.

Людмила МАСЛОВА.

На зв'язку Софія

«ПРАКТИКУ ПРОХОДИМО В «БОЙОВИХ» УМОВАХ»

Не секрет, що раніше у вузах Болгарії навчали одному, а реальне життя часом вносило серйозні корективи. Поєднати знання з реальністю, скажімо, бізнес з навчанням. Чи можливо таке? Саме таку мету поставили перед собою болгарські студенти. Два роки тому держава дозволила їм на пільгових умовах створити свої кооперативи. І тепер на студентській трудовій біржі діє їх чимало. Директор кооперативу «Катко», 26-річний Маріан Колев, відклавши всі справи вбік, люб'язно погодився відповісти на кілька запитань.

— Пане Колев, чи не важко поєднувати навчання з бізнесом?

— Важкувато, звичайно. Робота в фірмі віднімає багато часу. Так що доводиться планувати свій день таким чином, щоб устигнути і в інститут збігати, і торговими справами займатися. Я навчаюся на останньому курсі факультету зовнішньої торгівлі економічного інституту в Софії. Проте у фірмі я не один — мені допомагають майбутні юристи, інженери. Словом, практику проходимо в «бойових» умовах.

— Розкажіть, будь ласка, детальніше про діяльність вашого кооперативу.

— Уже рік як ми його створили. Зібрали тисяч п'ять левів власних заощаджень, взяли кредит на 30 тисяч левів, закупили товар. Тепер щомісячний обіг становить понад півмільйона левів. На найбільших ринках Софії у нас є свої торгові точки, в Русі — магазин, в Пловдиві — бар. Наші робітники — виключно студенти, які бажають у вільний час підробити. І заробляють вони непогано — до 3 тисяч на місяць, маючи ступендію 600 левів. Крім того, у нас є контакти з деякими підприємствами, будівельними організаціями та залізничними станціями. Якщо їм потрібні тимчасові робітники — телефонують до нас. А що для студентів за хорошу плату, скажімо, розвантажити вагон чи подавати цеглу на будівництві? Таким чином ми забезпечуємо тимчасовою роботою майже 50 студентів на місяць.

— Наскільки мені відомо, ви займаєтеся й зовнішньою торгівлею.

— Так, у нас хороші зв'язки з фірмами з Німеччини та Англії. Нині готуємо договори з фірмами із Сінгапура, Китаю, Японії. На жаль, з країнами СНД і особливо з Україною контактів поки що немає! Я не думаю, щоб у вас не було таких фірм, як наша. Так що будь-якому дзвінку з України ми будемо тільки раді.

— Що ж ви готові запропонувати українцям?

— Насамперед продовольчі товари — бринзу, м'ясо, консерви, вина та інші алкогольні напої. Крім того, імпортну косметику, болгарський одяг та взуття, цигарки. Я розумію, що наші країни переживають не кращі часи, тому розраховуватися можна за бартером або валютою. Та це вже деталі, як кажуть, питання переговорів. Головне, щоб з нами зв'язалися: телефон у Софії 718395, факс 744171.

Інтерв'ю провів Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

У парламентах світу

ПРОГНОЗ ПОЛІТИЧНОЇ ПОГОДИ НА ЗАВТРА

Чим ближче 25 жовтня — день виборів до сейму Литви, тим частіше лунають прогнози, яким буде розклад сил в майбутньому парламенті республіки. Поки що більшість оглядачів сходяться на думці, що передвиборна бротьба завершиться своєрідною «нічиєю». Тобто жодне з політичних угруповань не отримає значної переваги.

Про це свідчать і результати останніх соціологічних досліджень, проведених фахівцями Вільнюського університету. Прогнозують, що близько 40 відсотків виборців віддадуть свої голоси коаліції «Саюдіс» — «За демократичну Литву». Водночас на засіданні Демократичної партії праці Литви (ДППЛ) було оголошено, що, як свідчать дослідження соціологів, ДППЛ не тільки догнала «Саюдіс», а й випереджає його.

Представництво «Саюдіса» і ДППЛ у сеймі зростатиме відповідно до того, скільки партій і організацій не візьмуть чотиривідсотковий бар'єр, який гарантує участь їх представників у парламенті. Крім того, досить значні корективи до розкладу політичних сил внесуть результати виборів в одномандатних округах. Деякі з цих округів можна назвати відносно «безпечними» (відчувається перевага одного з кандидатів), деякі — навпаки (так, в одному з округів «поміряються силами» Альгірдас Бразаускас (ДППЛ) і екс-прем'єр Гедімінас Вагнорюс («Саюдіс»).

Найбільшу зацікавленість викликають центристські сили, серед яких вирізняються передусім рух Центру, Соціал-демократична партія та рух Національного прогресу. Створити коаліцію їм так і не вдалося, тому на виборах вони представлені окремими списками. Але питання створення коаліції залишається актуальним. Тим паче що жодне з угруповань, мабуть, не отримає більшості в сеймі, тому постає необхідність координації дій. Однак через те, що центристські сили критикують як «Саюдіс», так і ДППЛ, нині координація їх дій є досить-таки проблематичною. У той же час, уважніше аналізуючи списки кандидатів в одномандатних округах, все-таки можна побачити певну узгодженість дій ДППЛ, соціал-демократів і руху Національного прогресу. У жодному з округів лідери цих партій не конкурують між собою. Наскільки вірогідні такі підозри, сказати важко. Але вже тепер деякі оглядачі прогнозують можливість спільних дій представників цих організацій і після виборів, під час роботи сейму.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Фотофакт

ПОКУКУРІКАЙМО?!

Як би там не було, але невдовзі наступить новий — 1993-й рік. За східним календарем тваринною-царем у ньому буде півень. Такий собі красень, якого ви бачите на знімку. Настане час хвальків та блискучих імпровізаторів, новаторів (правда, з породи тих, хто полюбляє прислів'я «моя ідея — твій бензин»). Втім, жінки, які народилися під знаком півня, найчастіше стають королевами чи прем'єр-міністрами, бо мають сильну волю й здібність до компромісів. А в чоловіків розвинута логіка, яку вони можуть плідно використовувати в наукових дослідженнях, якщо у них стане усидливості.

Фото ІТАР—ТАРС.

Часи і звичаї

Вбити чи стерилізувати

Перед таким майже гамлетовським вибором опинилися в Кенії організатори кампанії проти розповсюдження сказу.

Основним джерелом зараження людей цією небезпечною хворобою досі вважалися бродячі собаки. Але на острові Ламу, розташованому біля узбережжя Індійського океану, кількість цих тварин відносно невелика, а ось котів і кішок там більш, ніж достатньо. Розмножуються вони так швидко, що від четвероногих «бомжів» не стало проходу ні в готелях, ні в ресторанах, ні в інших громадських місцях. Їх підозрюють у перенесенні деяких хвороб, серед них і сказу.

У серпні планувалося відловити і знищити дві тисячі бездомних «мурзиків». Однак в останній момент з'ясувалося, що закони шаріату забороняють вбивство тварин, які прямо не загрожують людині. Мусульмани, які складають більшість жителів острова, дружно засудили ініціаторів кампанії. Один з місцевих проповідників навіть пригрозив порушникам закону шаріату суворими карами Аллаха.

Організаторам відлову довелося відступитися, але, відступивши, вони не відмовилися від планів зменшити «поголів'я» котів, що надмірно зросло. Днями було знайдено «богоугодний» вихід з безвиході: запропоновано не вбивати, а каструвати їх.

Поки тлумачники Корану ніяк не відреагували на цю ідею. Багато хто, між іншим, не вірить у те, що жителі Ламу дозволять проводити над своїми улюбленцями цю операцію. Відомо, що кілька років тому жителі островів хотіли навіть організувати у себе «котячий притулок» на зразок ослячого, що діє в Ламу під егідою авторитетного Міжнародного товариства охорони ослів.

Захисників тварин турбує й те, що коти ніяк не можуть виявити своє ставлення до таких доленосних для них рішень.

ІТАР—ТАРС.

Власкори повідомляють

Ташкент

БІЛЬШЕ БАВОВНИ — БІЛЬШЕ ВАЛЮТИ

До збирання бавовни приступили в Узбекистані. Точного прогнозу, яким буде врожай, ніхто дати не береться. Багато що залежить від того, яка погода встановиться в найближчі два-три тижні. Дозрівання бавовнику відстає на 10—15 днів, далися взнаки пізня весна і досить прохолодне літо.

В останні роки вже не звучать заклики до скорочення площ під цю культуру. Цілком ймовірно, що в цьому сезоні будуть залучені до збирання бавовни студенти і навіть учні шкіл. Підприємства, які зупиняються від нестачі сировини і не знають, чим зайняти робітників, напевне, погодяться відправити їх на колгоспні поля. «Загальна любов до бавовни» нині пояснюється й тим, що Указом Президента республіки 15 відсотків урожаю від плану, а також весь обсяг понад план залишаються в розпорядженні господарств. Головне, чим більше буде бавовни, тим більше твердої валюти буде в республіканській казні.

Зульфія РАСУЛІ.

Мінськ

КОНСТИТУЦІЙНА БЕЗВИХІДЬ

До відкриття чергової сесії Верховної Ради Республіки Білорусь залишається зовсім небагато. З одного боку, час для опрацювання винесених на обговорення питань (майже 80) ще начебто є.

Але, з іншого боку, судячи з підготовки хоча б проекту Конституції республіки, стає очевидним, що Верховна Рада може опинитися у складному становищі. І ось чому. Проект Основного Закону розробляється Конституційною комісією вже два роки. Кілька разів документ повертався на додаткове опрацювання. Але питань з кожним новим читанням не меншало. Члени консультативної ради парламенту і Конституційної комісії обстоюють кожен свою точку зору. Сьогодні стало ясно, що коли винести проект Конституції у нинішньому вигляді на розгляд сесії, то вона найпевніше «забуксує». Навряд чи депутати під час обговорення 170 статей досягнуть взаєморозуміння. Звернімо увагу хоча б на таке: Білорусь — без'ядерна країна чи ні? Яким чином республіка проводитиме політику неприєднання? Чи хоче вона створити для своїх громадян рівні можливості і рівні права, стати незалежною і федеративною? Питання, питання... Якщо їх не вирішити до сесії, Основний Закон республіки і цього разу не буде прийнято.

Віктор ХОРОШКО.

Процеси

ПРИЧИНА НЕ ЛИШЕ В ЗДОРОВ'Ї

Ніколас Беккер, один із адвокатів Еріха Хонеккера, вважає, що стан здоров'я його клієнта «різко погіршився».

Виступаючи в ранковій передачі телебачення ФРН «Моргенмагазин», Беккер сказав, що лікарі відзначають «незвичайно швидкий ріст» ракової пухлини в колишнього керівника НДР. Одночасно він заявив про наміри терміново подати в суд зустрічну заяву захисту щодо висунутих проти Хонеккера звинувачень.

Адвокат наголосив, що, як і раніше, має наміри добиватися звільнення свого підзахисного з-під охорони і припинення розпочатого проти нього слідства. «За інших обставин,— вважає він,— справа вже давно опинилася б у архіві». І у випадку з Хонеккером необхідно діяти саме так, ніяких «винятків» бути не може. Якщо навіть не брати до уваги стан здоров'я звинувачуваного, слідство не повинно продовжуватися «з огляду на численні причини правового характеру».

Безперечно, процес у справі Еріха Хонеккера матиме політичне забарвлення, вважає адвокат. Суд, за його словами, зазнає сильного впливу з боку політичних кіл і громадськості.

Олексій КОРИНЕНКО.

ЗОРЯНИЙ ШЛЯХ ЧУМАЦТ

Богдан ЛЕСЬКІВ

Вибір історії буває незбагненний. Ну, скажіть, хто може сьогодні всебічно обгрунтувати справедливість того, що саме пісня «Ой горе тій чайці» — єдина лебедина пісня з цілого пісенного моря чумацького, яка ще сьогодні звучить серед нас?! Як підсумок, як згусток почуттів, що однією мелодією, наче одним мазком пензля геніального художника, відображає цілу епоху, суть її духу, її переживань.

1. «ОЙ ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ»

Створена, як завжди бувало, на конкретному факті, пісня «Ой горе тій чайці» піднялась у височінь духовного буття. В образі чайки ми вже бачимо образ матері-України, що при битій дорозі плаче-квилить за загубленими діточками. Можливо, для чумаків узагальнення було на один регістр нижчим: для них горе чайки порівнювалося з горем матері чумака, що пропав на проклятій дорозі, або горем матері, чию доньку звабив зайшлий чумак.

Багато в чому традиції, звичаї чумаків збігалися з козацькими, зокрема й у ставленні до жінок. Правда, подекуди чумаки вдавалися до забобонів. Як відомо, козацький закон забороняв перебувати жіноцтву на Січі. У чумаків же існувало повір'я: перебіжить дівка дорогу валці — начувайся біди. Відвернути невдачу можна було так: хто сміливіший та проворніший, здоганяв невдаху і тричі оперізував її батогом. Тому-то, забачивши на шляху валку, дівчата, жінки розбігалися урізнобіч, як від чуми.

І все ж не можу не зупинитися на темі чумацького жіноцтва. Так, чумацтво довгі століття було важким промислом для селянина, що наважувався зайнятися ним. Удвічі ж важчим було воно для матері, особливо для його дружини з малими діточками. Завжди давала взнаки ота грань жахливих злиднів, на якій гибіли вони й місяць, і два, і три, безкінечно роздумуючи: повернеться цілий, здоровий чи не повернеться? Загляньте у збірник чумацьких пісень і побачите: таку силу відчаю, розпуки, безнадії не часто можна надибати в пісенному слові нашого народу.

Соляний промисел тривав у середньому від першого травня до першого жовтня. Де випадало здійснити два походи, де — три. Між ними, як правило, два тижні перепочинку і гайда в дорогу.

А була ж у чумака якась нивка, і город, і садок, і мізерія домашньої худоби, птиці в обійсті. І все це потребувало догляду, дбайливого ока і дбайливих рук. А руки були одні — жіночі!

Можна прямо сказати: тисячоліття соляного промислу — це тисячоліття жіночої праці на хліборобській ниві. І чумаки, і козаки всі гречкосіївські справи залишали на слабкі жіночі плечі. Вони були стожильні, оті дивовижно живучі українські жінки! Жінка-чумачка, жінка-козачка, можливо, як ніхто інший в усій історії Украіни, заслуговує величної шани.

А гляньмо через цю призму на колгоспи нашої республіки... Порівняймо села України та Росії... Попри лютий голодомор, наскільки сильнішими, життєздатнішими є села України! Секрет у фантастичній працездатності українських селянок. Що не кажіть, але їм через гени від далеких предків перепало щось цінніше, незнищенніше, нескориміше, ніж нам, чоловікам.

І коли сьогодні йде мова про створення духовних храмів матері-України, то я щиро вірю, що задля історичної справедливості буде серед них і храм матері чумацької і храм матері козацької, і храм матері-кріпачки, і храм матері-колгоспниці. Боже мій, скільки вони кривавого поту пролили, скільки вистраждали! Чого без усього цього варта наша національна гідність!!!

Страждала жінка чумака в усі часи, але найбільше за кріпаччини. Поміщик — кого відпускав чумакувати, а кого — ні. Відчайдухи самовільно пускалися в дорогу на свій страх і ризик. Коли вони приносили добрий куш поміщикові, той добрішав. А були й інші відносини. Залишився спомин про те, як на Звенигородщині одкуплялися від панщини.

«...Набрали повен чумацький віз грошей, шкурою вкрили, запрягли чотири воли, відвезли гроші та й оддали з возом, з волами...»

Віз мідних грошей — це, за тодішніми підрахунками, приблизно 40 возів солі.

2. МАНДРІВОЧКА ПАХНЕ

Взагалі чумак, коли він був кріпаком, наймав іншу людину, щоб за відповідну плату відробляла повинність. Це — в багатших сім'ях, а в бідніших цей страшний тягар панщини лягав на плечі жінки, матері з дітьми.

Треба сказати, що багатовікова «професіоналізація» ремесла, яке передавалося з роду в рід, згодом виробляла в чумаків певні звички (очевидно, недарма ж про них казали, що взимку вони — найлінивіші люди), риси характеру. Тим більше в побуті, у трудовій діяльності, в одязі, в господарських будівлях тощо, проявлялося щось суто чумацьке. І тут було не просто бажання виділитись. Найточніше це диктувала практична доцільність.

Все обійстя із стодолою, стайнею, коморою, хатою, садком огороджували не тином, а загатою. Загата була широка та висока, і будували її з таких дубів, з яких хату будували.

Хата — зруб з піддашками та стовпами. З сіней — праворуч кімната, де жили й варили їсти, а ліворуч — світлиця.

Обидві кімнати розмальовані когутиками, квітками, виноградами, вазонами. Вся груба й комин так були розцяцьковані, що й пальцем не було де ткнути; коло вікон, попід стелею та в кутках було теж понамальовано. Сволоків було по три уздовж, а один упоперек і так же вкрито всякими вирізьбленими мережками, як у попа ризи.

Лави були дубові, широкі, піл і все дубове. Стіни до вікон — з широких дубових дощок, знизу не мастилися, а милися. Було, перед празником як помиють, а на ніч намастять білком, і воно висохне, то на ранок блищить, як шкло. Вікна теж мили й мастили білком, а долівку мастили жовтою глиною й розмальовували зеленою, червоною, білою.

Принагідно хочеться згадати ще одну деталь з побуту чумацької родини — як прали.

Після завершення походу чумаки були «...такі в смолі, що й казати не можна. Виходили в дорогу в білому, а приходили в чорному... Як кинеш у воду, то й вода його не бере, наче шкура.., а треба ж, щоб було біле. Й нічим не можна було його одіпрать, а тільки коров'ячим маслом, а потім лугом й відзолимо, то й біле...»

Практика мандрівок виробила найвигідніший одяг чумака. Влітку — широка з домотканого полотна сорочка з вузеньким шиттям — ляхівкою на пазусі, комір та рукави застібненіремінчиками. Штани широкі з того ж полотна, очкур ремінний, до нього на реміні — ніж «циганчук», що спускався в кишеню. На ногах — постоли із свинячої шкури, які кожний морщив для себе, або чоботи. Чоботи великі, вільні, щоб не муляло, халяви довгі, підкочувалися зверху вниз, а потім ще знизу вверх. В халяві лежали сопілка, люлька й на папері написана молитва від пропасниці. На голові смушева шапка.

Коли холодно, одягали свиту з саморобного сукна, зимою ще одягали зверху кожуха й кирею. На руках — довгі до ліктів кожушані рукавиці. Брилів чумаки не визнавали.

Вибираючись у дорогу, чумаки завбачливо дбали, щоб серед них була людина, яка розуміється на лікуванні волів, а заодно і людей. Тут уже кожний дбав про себе. Про одні «ліки» ми уже згадували. А були цілком серйозні, очевидно, ефективної дії. Взагалі тоді лікувалися головно травами та горілкою. Можливо, не стільки гумору, як щирої правди було у прислів'ї, котре в ті часи дуже полюбляли: «Якби не та сивуха, пропав би чумак, як муха». Від пропасниці пили настояний на спирту польовий хміль. Коли ж траплялися шлункові хвороби, вживали розсіл з огірків, ставили на живіт гарячого казана. Від завійни (різкого болю в животі, грудях) товкли часник з деревієм. Як калічилися гострим, то рану заливали спиртом, настояним на березових бруньках, і прикладали до неї листки подорожника.

Звичай завжди поєднується з характером людей, що дотримуються його. Хоча в дорогу чумаки вирушали рано-раненько, а перший привал на нічліг намічався вже за три-чотири верстви від села. Це для того, щоб можна було вернутися за тим, що забули взяти в дорогу. Ну, скажіть: чи не одвічна риса нашого характеру — забудькуватість! Можливо, тому в чумаків регламентувалося все до дрібниць. У кожному селі знали здавна, скільки харчів і яких треба брати чумакові в дорогу. На Київщині, наприклад, чумак брав 5—6 пудів житніх сухарів, 2—3 пуди пшона, стільки ж пшеничного борошна, півпуда сала. А опішнянські чумаки мали таку норму на одного: 10 житніх хлібин, мішок сухарів, п'ять фунтів сала (фунт — 409,5 грама), півпуда пшона, 10 фунтів гречаного борошна, стільки ж пшеничного, трохи сушених буряків, капусти, торбу цибулі та півмішка картоплі та іншу городину. На перших два-три дні одну-дві паляниці, торбу пирогів.

Завжди з найдавніших часів чумаки брали з собою в дорогу півня. Без нього не обходилася жодна валка. Досвідчені мандрівники по тембру голосу півня розпізнавали погоду наступного дня.

Дзвінкий голос півня нагадував про дім і піднімав валку в дорогу о 2-й — 3-й годині ранку. Сніданку не варили ніколи. Шматок сала й розмочений у воді сухар — оце й уся їжа. Якщо всі вози встигли вмастити звечора і не було перешкод, то відразу вирушали. Перший спру
(а їх у день завжди було два), тривав до 8-
коли отаман давав наказ на перепочинок. За
дили в середньому до 20 верст (в інших джер
ться цифра 30—35 верт добового переходу).
визначалось місце зупинки на відпочинок та о
явність джерела та можливість попасти воли.

Отаман одним доручав пасти скотину, решт
вози, а куховар готував обід. Коли він був
подавали сигнал — високо на дрючка піднімал
другий спруг вирушали о 10-й — 11-й годині
сонце він давався значно важче.

3. ВОЗИ СКРИПЛ... ВОЛИ РЕМИГАЮ...

Чумаки перевозили і торгували продуктами
ва, землеробства, садівництва — усім, що вир
у їхній місцевості, так і там, куди пролягали
роги. Залюбки возили вироби різних місцеви
найбільше було, зрозуміла річ, виробів з дере
вали одним словом — деревня (колеса, інші
сани, коновки, діжки, баклаги, ярма і всі чи
ти домашнього вжитку від ложки, чашки до г

З півдня, крім солі, риби, привозили во
вино, сірі смушки, сап'ян, сап'янові чоботи,
нини. Чумаки-коломийці (тобто ті, хто вози
миї, найчастіше — місцеве населення) до Ки
бережжя, доставляли дьоготь, точильні брус
ж, сіль. В рідні краї везли свити, кожухи,
московські китайки, чоботи, пояси, шерсть.

Варті уваги спогади самих чумаків. Анто
«Ми було як ідемо по рибу, то веземо пше
лаєва, або вовни наберемо в херсонськ
зили все, аби порожняком не їхати, а
сало, чабака, щуку, коропа, ляща, чичугу,
В цих краях брали просольну, бочкову й ма
ки кропивою перестеляли, то вже така, наче
віжісінька. А з Дону привозили саму сух
була риба!

...Возили ми тої риби скрізь, де тільки

На сіль і рибу чумаки обмінювали хліб,
масло, овечий лій, сало, прядиво, нитки,
риболовні сітки, вірьовки, дьоготь, смолу, во

В XIX столітті помітно зростає число чум
вантажем стає хліб. За 1853 рік в чорномор
морські порти доставлено близько 8 мільй
хліба (четвертина пшениці — 10 пудів, жит
ню — 8, вівса — 6). У другій половині XIX
ки активно беруться за перевезення лісу та
казанів, машин, канатів, виробів із заліза т
ного вугілля. Напередодні 1861 року по вс
возили крейду, вапно, камінь, алебастр.

Чумацька валка за своєю організаційно
(отаман усім розпоряджається: сам купує, с
могла займатися роздрібною розпродажею
товарів. Зрештою, це було невигідно і ніко
кувалося чумаками. Тому сіль, інші товари
бо більшими партіями. Для цього існува
дані, що тільки на Полтавщині за 1882 рік
1030 ярмарків. Деякі спеціально пристосува
повернення чумацьких валок з походів. Знову
ди переслідував дві мети, відвідуючи ярмаро
везений товар і запастися вантажем на черго

І ще про грошові відносини в діяльност
і вся їхня історія, це питання вкрай слабо
деякі дані, що дійшли до нас. У 1731 ро
Харкова четвертина житнього борошна кош
пійок, пшеничного — 1 крб. 7 коп., гречки,
3 коп., пуд сала — 55 коп., масла — 78 коп.

Найкраща паровиця (пара волів) — 4 к
дрібна ціна пуда солі — 26 копійок, а обх
чумакові у 8 копійок. За дві ходки чумак м
бованців чистого прибутку, очевидно, з пар

Знову ж у 60-ті роки минулого століття

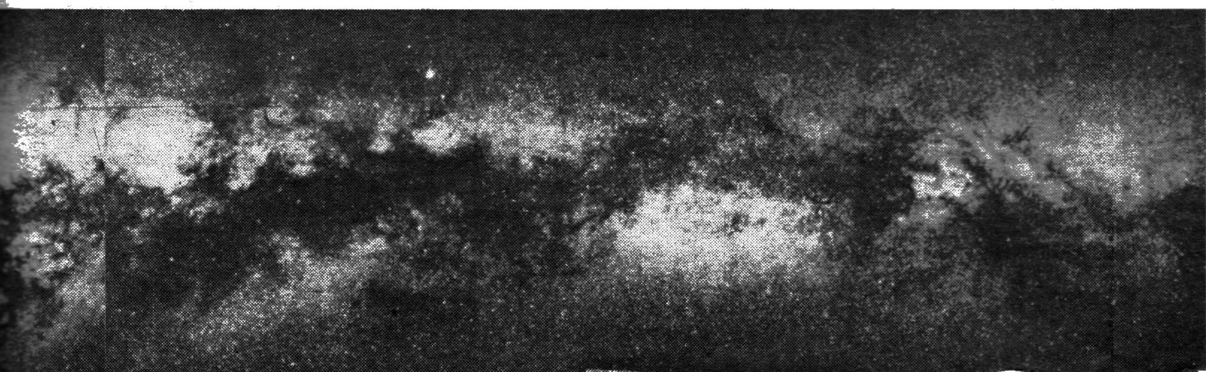
іддашками та стовпами. З сіней — пра-
или й варили їсти, а ліворуч — світли

змальовані когутиками, квітками, вино-
Вся груба й комин так були розцяцько-
не було де ткнути; коло вікон, попід
було теж понамальовано. Сволоків було
дин упоперек і так же вкрито всякими
ками, як у попа ризи.

і, широкі, піл і все дубове. Стіни до
дубових дощок, знизу не мастилися, а
празником як помиють, а на ніч намас-
висохне, то на ранок блищить, як шкло.
астили білком, а долівку мастили жов-
льовували зеленою, червоною, білою.

ься згадати ще одну деталь з побуту
як прали.
походу чумаки були «...такі в смолі, що й
ходили в дорогу в білому, а приходили
ш у воду, то й вода його не бере, наче
щоб було біле. Й нічим не можна було
ки коров'ячим маслом, а потім лугом й
..»
ок виробила найвигідніший одяг чумака.
домотканого полотна сорочка з вузень-

н ЛЕСЬКІВ

...ний шлях чумацтва

івкою на пазусі, комір та рукави зас-
. Штани широкі з того ж полотна, оч-
ого на ремінці — ніж «циганчук», що
. На ногах — постоли із свинячої шку-
ців для себе, або чоботи. Чоботи ве-
муляло, халяви довгі, підкочувалися
ще знизу вверх. В халяві лежали со-
папері написана молитва від пропасниці.
шапка.

гали свиту з саморобного сукна, зимою
кожуха й кирею. На руках — довгі до
авиці. Брилів чумаки не визнавали.

дорогу, чумаки завбачливо дбали, щоб
на, яка розуміється на лікуванні волів.
ут уже кожний дбав про себе. Про одні
вали. А були цілком серйозні, очевидно,
алі тоді лікувалися головно травами та
не стільки гумору, як щирої правди
ре в ті часи дуже полюбляли: «Якби не
чумак, як муха». Від пропасниці пили
польовий хміль. Коли ж траплялися
живали розсіл з огірків, ставили на жи-
Від завійни (різкого болю в животі, гру-
з деревієм. Як калічилися гострим, то
ом, настояним на березових бруньках, і
стки подорожника.

днується з характером людей, що до-
оча в дорогу чумаки вирушали рано-ра-
ривал на нічліг намічався вже за три-
села. Це для того, щоб можна було вер-
забули взяти в дорогу. Ну, скажіть: чи
ого характеру — забудькуватість! Мож
в регламентувалося все до дрібниць. У
здавна, скільки харчів і яких треба
орогу. На Київщині, наприклад, чумак
тніх сухарів, 2—3 пуди пшона, стіль-
рошна, півпуда сала. А опішнянські чу-
му на одного: 10 житніх хлібин, мішок
в сала (фунт — 409,5 грама), півпуда
гречаного борошна, стільки ж пшенич-
буряків, капусти, торбу цибулі та пів-
ншу городину. На перших два-три дні
рбу пирогів.

ших часів чумаки брали з собою в до-
го не обходилася жодна валка. Досвід-
тембру голосу півня розпізнавали по-

вня нагадував про дім і піднімав валку
й годині ранку. Сніданку не варили ні-
й розмочений у воді сухар — оце й уся
встигли вмастити звечора і не було

перешкод, то відразу вирушали. Перший спруг чи станція (а їх у день завжди було два), тривав до 8—9-ї години, коли отаман давав наказ на перепочинок. За день проходили в середньому до 20 верст (в інших джерелах називається цифра 30—35 верст добового переходу). Головне, чим визначалось місце зупинки на відпочинок та обід — це наявність джерела та можливість попасти воли.

Отаман одним доручав пасти скотину, решта — мастили вози, а куховар готував обід. Коли він був уже готовий, подавали сигнал — високо на дрючка піднімали свиту. У другий спруг вирушали о 10-й — 11-й годині. Коли пекло сонце він давався значно важче.

3. ВОЗИ СКРИПЛЯТЬ, ВОЛИ РЕМИГАЮТЬ

Чумаки перевозили і торгували продуктами тваринництва, землеробства, садівництва — усім, що вирощувалось у їхній місцевості, так і там, куди пролягали чумацькі дороги. Залюбки возили вироби різних місцевих ремесел. А найбільше було, зрозуміла річ, виробів з дерева, які називали одним словом — деревня (колеса, інші частини воза, сани, коновки, діжки, баклаги, ярма і всі численні предмети домашнього вжитку від ложки, чашки до гребінця).

З півдня, крім солі, риби, привозили волоські горіхи, вино, сірі смушки, сап'ян, сап'янові чоботи, шовкові тканини. Чумаки-коломийці (тобто ті, хто возив сіль з Коломиї, найчастіше — місцеве населення) до Києва і на Лівобережжя, доставляли дьоготь, точильні бруси, і, звичайно ж, сіль. В рідні краї везли свити, кожухи, шапки, плахти, московські китайки, чоботи, пояси, шерсть.

Варті уваги спогади самих чумаків. Антон Гончаренко: «Ми було як ідемо по рибу, то веземо пшеницю до Миколаєва, або вовни наберемо в херсонських поміщиків, ...зили все, аби порожняком не їхати, а ...азад — суд..., сало, чабака, щуку, коропа, ляща, чичугу, осетра тощо. В цих краях брали просольну, бочкову й малосольну, тільки кропивою перестеляли, то вже така, наче допіру з води свіжісінька. А з Дону привозили саму суху, але яка то була риба!

...Возили ми тої риби скрізь, де тільки отаман скаже».

На сіль і рибу чумаки обмінювали хліб, горілку, тютюн, масло, овечий лій, сало, прядиво, нитки, полотно, залізо, риболовні сітки, вірьовки, дьоготь, смолу, вози, сани.

В XIX столітті помітно зростає число чумаків. Основним вантажем стає хліб. За 1853 рік з чорноморських степів у морські порти доставлено близько 8 мільйонів четвертин хліба (четвертина пшениці — 10 пудів, жита — 9, ячменю — 8, вівса — 6). У другій половині XIX століття чумаки активно беруться за перевезення лісу та лісоматеріалу, казанів, машин, канатів, виробів із заліза та шкла, кам'яного вугілля. Напередодні 1861 року по всій Україні розвозили крейду, вапно, камінь, алебастр.

Чумацька валка за своєю організаційною структурою (отаман усім розпоряджається: сам купує, сам продає) не могла займатися роздрібною розпродажею солі та інших товарів. Зрештою, це було невигідно і ніколи не практикувалося чумаками. Тому сіль, інші товари збували оптом або більшими партіями. Для цього існували ярмарки. Є дані, що тільки на Полтавщині за 1882 рік було проведено 1030 ярмарків. Деякі спеціально пристосувалися до часу повернення чумацьких валок з походів. Знову ж чумак завжди переслідував дві мети, відвідуючи ярмарок: спродати привезений товар і запастися вантажем на черговий рейс.

І ще про грошові відносини в діяльності чумацтва. Як і вся їхня історія, це питання вкрай слабо досліджене. Ось деякі дані, що дійшли до нас. У 1731 році на базарах Харкова четвертина житнього борошна коштувала 70 копійок, пшеничного — 1 крб. 7 коп., гречки, вівса — 1 крб. 3 коп., пуд сала — 55 коп., масла — 78 коп.

Найкраща паровиця (пара волів) — 4 карбованці. Роздрібна ціна пуда солі — 26 копійок, а обходився цей пуд чумакові у 8 копійок. За дві ходки чумак мав 12—13 карбованців чистого прибутку, очевидно, з паровиці.

Знову ж у 60-ті роки минулого століття пара чумацьких волів на Київщині коштувала 200—250 карбованців, а звичайних господарських — 125—175 карбованців. Вартість воза 30—35 карбованців. Така вартість пояснюється тим, що саме тоді настали часи найбільшого розквіту чумацтва.

Постійне курсування чумацьких валок природньо зумовлювало більш-менш сталу «таксу» перевозу. Під руками у нас цінник з 30-их років XIX століття: «За довіз одного пуда краму з Петербурга до Бердичева (1500 верстов) платили 1 крб. 50 коп. сріблом. За переправу зі Львова до Відня (100 нім. миль — 700 верстов) платили по 5 ринських (3 крб. 15 коп. сріблом) за центнер перевезеного».

В чумацьких піснях зустрічаються і карбованці, і злоті, і ринські. Гроші мідні, срібні, паперові. До речі, на паперові гроші чумаки часто нарікали, поскільки з їх появою почастішали крадіжки грошей.

Історичні факти засвідчують, що чумаки завжди радше поверталися додому з крамом, товаром, аніж з грішми. А взагалі чумаки користувалися найчастіше мідними грішми — їх було багато і не просто було пограбувати чи вкрасти. А обчислювали їх в давнину оригінально. Ось один спогад чумака: «Я сам бачив, як мої батько позичали гроші панові шапкою, п'ять шапок відміряли. Батько було оповідають, як вони чумакували, то гроші позичали тільки міркою, або вулієм міряють, боднею і чим прийдеться, а той, хто позичає, тою ж міркою віддає».

Деякі дослідники минулого століття з оцієї мірки виводять назву чумаків. Справа у тому, що в часи Івана Грозного у Росії була відома така «посудина», якою міряли золото, і вона називалась чум. Можливо, ця давньослов'янська міра була в давнину популярною і серед київських селян?

А ось ще один цікавий спогад, про чумака Гандзенка: «А раз, пам'ятаю, як він одвіз сіль й їхав до свого хутора, в нас волів напував. То 39 возів були порожніми, а на одному возі везли гроші. Повнісінький віз було грошей геть і шкурою накрито зверхом наче товар який. Гандзенко розкрив шкуру й показував шуринові моєму ті гроші, та й ми дивилися. Ще й нам дав по кілька грошиків, так скільки в жменю возьме. А гроші ті були великі, мідні, ми ними гулялик».

Справді, про віз з грішми у чумацькій валці, віз накритий шкурою, як звичайний товар, згадується в матеріалах про чумаків не раз.

4. КРІЗЬ ВІКИ

Для тих, хто лише знайомиться з історією, побутом чумацтва, слід насамперед нагадати таку просту істину: чумацькі шляхи не були шляхами в сучасному розумінні цього слова. Це були напрямки соляного промислу і тільки в окремих місцевостях вони вимушено сходились в одну дорогу, як ми уявляємо її сьогодні. Чому саме так, зрозуміти неважко. Вирушаючи в дорогу ранньою весною, чумаки брали корм для волів на тиждень-два, далі вони розраховували виключно на випас. Отже, зупинки на обідній перепочинок чи на ночівлю робились там, де була вода і де можна було попасти волів. Досвідчені чумаки заздалегідь знали розташування криниць, джерел, річок. Зрештою, криниці й копали так, щоб через 15—20 верств була для валки вода. Та з водою проблеми не було. А ось сотня, дві, три волів могли за годину перепочинку геть випасти і витолочити траву. Тому чумаки заздалегідь орієнтувались по слідах, скільки маж проїхало сьогодні чи тиждень тому.

Далі: накрапайчик (як називали чумаки незначний дощик) біди не робив. А після великої зливи одна валка у сотню маж могла зробити дорогу, особливо, коли вона пролягала через вибалок, непрохідною на місяць і більше. Цей та інший прикрий досвід підказував соляникам у всі часи торувати нову колію. Тому серед інструментів, запасного інвентаря, який брався в дорогу чумаками, ніде в літературі немає згадки про лопату. В усякому разі тоді, коли чумацькі шляхи пролягали через дикі степи. Інша ситуація складалась пізніше, коли українські степи були даровані царським сановникам. Якщо раніше чумаки прокладали свої шляхи з таким розрахунком, щоб і вода і випас був, щоб менше траплялося крутих підйомів, пісків та частих переправ через ріки, то в пізніші часи, зокрема у XIX столітті, уже межові інструкції визначали дорогу, її ширину — 30 сажнів. Правда, жадібні поміщики, як це було у Мелітопольському повіті, звели цю ширину до 10 сажнів (сажень — 2,134 метра). А на Поділлі подекуди ширина чумацької дороги доходила до двох сажнів.

Довгі століття чумацькі шляхи були артеріями життя не лише для нашого народу. З хлібом, сіллю, з виробами, предметами ужитку йшли виключно з мирною місією до сусідніх країн невеличкі ватаги простих неосвічених селян-дипломатів, які усюди вміли дати собі раду, добитися мети. Не одне і не два століття підтримували миролюбні стосунки з багатьма сусідніми народами. Один лише приклад. Запорозька Січ завжди вела запеклу боротьбу з татарськими ордами, з турками. Падишахи Оттоманської Порти неодноразово скаржилися польським королям, московським царям на запорожців, зокрема за те, що останні беруть сіль з боєм, не сплативши. І в тих же посланнях про чумаків мова велась як про бажаних купців. Коли потрібно було, вміли чумаки знайти спільну мову з ким завгодно.

У наш час чумацькі шляхи можна «оживити», перетворивши їх у грандіозні туристські маршрути, котрі об'єднають найвидатніші історичні місця України, якими поїдуть туристи з усіх країн, наша шкільна молодь.

На цих маршрутах бачаться мені і піші переходи, і переїзди на волових возах-мажах, і гарцювання на конях в козацькому одязі. Звичайно, не обійтися без автобусних маршрутів, знову ж на Дніпрі — обов'язково плисти на знаменитих чайках. На шляхах — ярмарки і поле для козацьких забав, отака собі гала-вистава, хоча б на десять тисяч глядачів. Мимоволі зринає думка: там, де в інших країнах, на менш знаменитих об'єктах завдяки туризму гребуть золото лопатами, ми не те що не проявляємо хазяйновитої хватки, а й навіть не здогадуємося про наші великі можливості.

Чумацькі шляхи німим багатовіковим докором простяглися по всій Україні. Вони кличуть нас до дії.

У Ш...
Н...

Військова іст...

**Нині точиться
суперечок навколо
однострої для Зб
Сил України. Од
жають, що вони
бути схожими на в
ві форми західних
інші виступають
вернення у військо
строїв українськи
вих стрільців (усу
вояків УПА. Є в
терстві оборони й
що взагалі не тр
чого змінювати,
шити форму Рад
Армії, замінивши
червону зірку на
дах на тризуб. Н
ловики зібрали со
кізів майбутніх од
ів Української ар
якому з них зупи
Мабуть, істина, як
ди, десь посереди
ба врахувати все
що є й було в од
ях багатьох армій
не забувши й істо
традицій укра
збройних формува
крема, січових ст
Придніпрянської
війська за часів
торії і гетьманщин**

НАПРИКІН
ку одностр
Українськи
стрільців розпоча
по виробленню н
Але командув
угорської армії,
якої входили тод
льці, заборонило
Вдалося лише од
віл на шапки-ма
шестикутні зірки
Пізніше Відень д
сити синьо-жовту
багнеті. Командую
від себе дало ко
їнським воїнам н
метрову завширш
жовту стрічку на

За часів УНР
в Ходорові в лю
року було затве
ект однострою д
кої Галицької А
З'явилися шапки
тризубом. Було
стрілецький крій
накладними киш
фе шилося під
обмотки. На ком
була нашита сук
ка, піхота носила
льору зубчатки,
— цеглисто-жо
кіннота — жовте
— попелястого,
білого.

Для розрізненн
звань січові стрі
на рукавах срібн
Булавні старшин
рукавах плетива,
— широкі стрічк
чувалися двома з
лавами навхрест.

Стрілецька піх
бій і на парадах
шоломах з тризу
та носила кава
жушки, а на голо
шеві чорні шапки

Однострої При
армії були різно
нювалися залежн
політичної ситуа
часів Центрально
ла на грудях або
синьо-жовті стріч
прийняли європе
кителів (френчів)
ми нашивками та
родів військ на

...ни станція ...годинн, ...ь прохо- ...х називає ...овне, чим ... — це на- ... мастили ...е готовий, ...свиту. У ...оли пекло

...ТЬ,

...ТЬ

...аринницт ...валось як ...мацькі до- ...емесел. А ... які ...нази- ...тини воза,

...Й

...и предме- ...ця). ...кі горіхи, ...кові тка- ...з Коло- ...на Ліво- ...звичайно ..., плахти, ...нчаренко: ...до Мико- ...ників, ... суд... ...ра тощо. ...ьну, тіль- ...у з води ...е яка то ... скаже». ..., тютюн, ..., залізо, ...ни. Основним ...степів у ...четвертин ...9, ячме- ...тя чума- ...атеріалу, ...а, кам'я- ...аїні роз- ...руктурою ...дає) не ...та інших ...практи- ...и оптом ...марки. Є ...проведено ...до часу ...мак завж- ...дати при- ...с. ...цтва. Як ...кене. Ось ... базарах ...70 ко- ...— 1 крб. ...ці. Роз- ...цей пуд ...—13 кар- ...умацьких

волів на Київщині коштувала 200—250 карбованців, а звичайних господарських — 125—175 карбованців. Вартість воза 30—35 карбованців. Така вартість пояснюється тим, що саме тоді настали часи найбільшого розквіту чумацтва.

Постійне курсування чумацьких валок природньо зумовлювало більш-менш сталу «таксу» перевозу. Під руками у нас цінник з 30-их років XIX століття: «За довіз одного пуда краму з Петербурга до Бердичева (1500 верстов) платили 1 крб. 50 коп. сріблом. За переправу зі Львова до Відня (100 нім. миль — 700 верстов) платили по 5 ринських (3 крб. 15 коп. сріблом) за центнер перевезеного».

В чумацьких піснях зустрічаються і карбованці, і злоті, і ринські. Гроші мідні, срібні, паперові. До речі, на паперові гроші чумаки часто нарікали, оскільки з їх появою почастішали крадіжки грошей.

Історичні факти засвідчують, що чумаки завжди радше поверталися додому з крамом, товаром, аніж з грішми. А взагалі чумаки користувалися найчастіше мідними грішми — їх було багато і не просто було пограбувати чи вкрасти. А обчислювали їх в давнину оригінально. Ось один спогад чумака: «Я сам бачив, як мої батько позичали гроші панові шапкою, п'ять шапок відміряли. Батько було оповідають, як вони чумакували, то гроші позичали тільки міркою, або вулієм міряють, боднею і чим прийдеться, а той, хто позичає, тою ж міркою віддає».

Деякі дослідники минулого століття з оцієї мірки виводять назву чумаків. Справа у тому, що в часи Івана Грозного у Росії була відома така «посудина», якою міряли золото, і вона називалась чум. Можливо, ця давньослов'янська міра була в давнину популярною і серед київських селян?

А ось ще один цікавий спогад, про чумака Гандзенка: «А раз, пам'ятаю, як він одвіз сіль й їхав до свого хутора, а в нас волів напував. То 39 возів були порожніми, а на одному возі везли гроші. Повнісінький віз було грошей геть і шкурою накрито зверхом наче товар який. Гандзенко розкрив шкуру й показував шуриновi моєму ті гроші, та й ми дивилися. Ще й нам дав по кілька грошиків, так скільки в жменю возьме. А гроші ті були великі, мідні, ми ними гуляли».

Справді, про віз з грішми у чумацькій валці, віз накритий шкурою, як звичайний товар, згадується в матеріалах про чумаків не раз.

4. КРІЗЬ ВІКИ

Для тих, хто лише знайомиться з історією, побутом чумацтва, слід насамперед нагадати таку просту істину: чумацькі шляхи не були шляхами в сучасному розумінні цього слова. Це були напрямки соляного промислу і тільки в окремих місцевостях вони вимушено сходились в одну дорогу, як ми уявляємо її сьогодні. Чому саме так, зрозуміти неважко. Вирушаючи в дорогу ранньою весною, чумаки брали корм для волів на тиждень-два, далі вони розраховували виключно на випас. Отже, зупинки на обідній перепочинок чи на ночівлю робились там, де була вода і де можна було попасти волів. Досвідчені чумаки заздалегідь знали розташування криниць, джерел, річок. Зрештою, криниці й копали так, щоб через 15—20 верств була для валки вода. Та з водою проблеми не було. А ось сотня, дві, три волів могли за годину перепочинку геть випасти і витолочити траву. Тому чумаки заздалегідь орієнтувались по слідах, скільки маж проїхало сьогодні чи тиждень тому.

Далі: накрапайчик (як називали чумаки незначний дощик) біди не робив. А після великої зливи одна валка у сотню маж могла зробити дорогу, особливо, коли вона пролягала через вибалок, непрохідною на місяць і більше. Цей та інший прикрий досвід підказував солярникам у всі часи торувати нову колію. Тому серед інструментів, запасного інвентаря, який брався в дорогу чумаками, ніде в літературі немає згадки про лопату. В усякому разі тоді, коли чумацькі шляхи пролягали через дикі степи. Інша ситуація складалась пізніше, коли українські степи були даровані царським сановникам. Якщо раніше чумаки прокладали свої шляхи з таким розрахунком, щоб і вода і випас був, щоб менше траплялося крутих підйомів, пісків та частих переправ через ріки, то в пізніші часи, зокрема у XIX столітті, уже межові інструкції визначали дорогу, її ширину — 30 сажнів. Правда, жадібні поміщики, як це було у Мелітопольському повіті, звели цю ширину до 10 сажнів (сажень — 2,134 метра). А на Поділлі подекуди ширина чумацької дороги доходила до двох сажнів.

Довгі століття чумацькі шляхи були артеріями життя не лише для нашого народу. З хлібом, сіллю, з виробами, предметами ужитку йшли виключно з мирною місією до сусідніх країн невеличкі ватаги простих неосвічених селян-дипломатів, які усюди вміли дати собі раду, добитися мети. Не одне і не два століття підтримували миролюбні стосунки з багатьма сусідніми народами. Один лише приклад. Запорозька Січ завжди вела запеклу боротьбу з татарськими ордами, з турками. Падишахи Оттоманської Порти неодноразово скаржилися польським королям, московським царям на запорожців, зокрема за те, що останні беруть сіль з боєм, не сплативши. І в тих же посланнях про чумаків мова велась як про бажаних купців. Коли потрібно було, вміли чумаки знайти спільну мову з ким завгодно.

У наш час чумацькі шляхи можна «оживити», перетворивши їх у грандіозні туристські маршрути, котрі об'єднають найвидатніші історичні місця України, якими поїдуть туристи з усіх країн, наша шкільна молодь.

На цих маршрутах бачаться мені і піші переходи, і переїзди на волових возах-мажах, і гарцювання на конях в козацькому одязі. Звичайно, не обійтися без автобусних маршрутів, знову ж на Дніпрі — обов'язково плисти на знаменитих чайках. На шляхах — ярмарки і поле для козацьких забав, отака собі гала-вистава, отака б на десять тисяч глядачів. Мимоволі зринає думка: там, де в інших країнах, на менш знаменитих об'єктах завдяки туризму гребуть золото лопатами, ми не те що не проявляємо хазяйновитої хватки, а й навіть не здогадуємося про наші великі можливості.

Чумацькі шляхи німим багатовіковим докором простяглися по всій Україні. Вони кличуть нас до дії.

У ЩО ВДЯГАЛИСЯ НАШІ ВОЯКИ

Військова історія

Нині точиться багато суперечок навколо нових одностроїв для Збройних Сил України. Одні вважають, що вони мають бути схожими на військові форми західних армій, інші виступають за повернення у військо одностроїв українських січових стрільців (усусів) або вояків УПА. Є в Міністерстві оборони й думка, що взагалі не треба нічого змінювати, а залишити форму Радянської Армії, замінивши лише червону зірку на кокардах на тризуб. Нині тиловики зібрали сотні ескізів майбутніх одностроїв Української армії. На якому з них зупиниться! Мабуть, істина, як завжди, десь посередині. Треба врахувати все краще, що є й було в одностроях багатьох армій світу, не забувши й історичних традицій українських збройних формувань. Зокрема, січових стрільців, Придніпрянської армії, війська за часів Директорії і гетьманщини.

НАПРИКІНЦІ 1916 року одностроєва комісія Українських січових стрільців розпочала роботу по виробленню нової форми. Але командування австро-угорської армії, до складу якої входили тоді січові стрільці, заборонило нову форму. Вдалося лише одержати дозвіл на шапки-мазепинки та шестикутні зірки на комірі. Пізніше Відень дозволив носити синьо-жовту привіску на багнеті. Командування усусів від себе дало команду українським воїнам носити сантиметрову завширшки синьо-жовту стрічку на комірі.

За часів УНР на нараді в Ходорові в лютому 1919 року було затверджено проект однострою для Української Галицької Армії (УГА). З'явилися шапки-киянки з тризубом. Було збережено стрілецький крій кителя з накладними кишенями, галіфе шилося під чоботи або обмотки. На комірі кителя була нашита суконна зубчатка, піхота носила синього кольору зубчатки, гарматники — цеглисто-жовтогарячого, кіннота — жовтого, сапери — попелястого, льотчики — білого.

Для розрізнення військових звань січові стрільці носили на рукавах срібні стрічки. Булавні старшини мали на рукавах плетива, а генерали — широкі стрічки, які закінчувалися двома золотими булавами навхрест.

Стрілецька піхота ходила в бій і на парадах у сталевих шоломах з тризубом, кіннота носила кавалерійські кожушки, а на головах — смушеві чорні шапки.

Однострої Придніпровської армії були різнорідні і змінювалися залежно від зміни політичної ситуації. Армія за часів Центральної Ради носила на грудях або на рукавах синьо-жовті стрічки. Поспіхом прийняли європейський тип кителів (френчів) з сукняними нашивками та емблемами родів військ на кутках коміра (дві гармати, дві шаблі тощо).

Відзнаки чинів були такими: козаки мали від одного до п'яти кілець на петлицях, підхорунжий носив на петлицях по одній золотій смужці, хорунжий — по одній стрічці і одній зірці, сотник — по стрічці і по три зірки. Пізніше були введені генеральські відзнаки (золоті тризуби і золоті зірки). Головний отаман Збройних Сил України носив на комірі френча великий золотий тризуб, обрамлений лавровим листям.

З поверненням Центральної Ради до Києва німці прислали сформовану з полонених «синю дивізію» (синьожупанники). Однострої синьожупанників були суто національною військовою формою — синій жупан, широкі шаровари з викидом, смушева шапка. Така театралізована форма годилася хіба що для парадів, аж ніяк не для бойових дій.

Австрійці сформували для України Володимир-Волинську дивізію (сірожупанники). Вони носили короткі кителі, більш практичні вузькі штани, англійського крою сукняну шапку з козирком. На комірах кителів сірожупанники носили срібний або золотий колосок пшениці. Тло нашивок було таким: синє — у піхоти, жовте — у кінноти, червоне — у артилеристів, чорне — у саперів, малинове — у штабістів, медиків, священиків.

За часів гетьманщини військова форма відзначалася зручністю і ефектністю. На головних уборах носили гетьманські кокарди (тризуби), були заведені барчики (погони) з плетивом і зірками. Старшини Генеральної булави і старшини для доручень при гетьмані носили мазепинки і короткі кителі зі збірками позаду, котрі перепоясувалися ременем або шовковим поясом.

За часів Директорії Українське військо носило довгі френчі з великими кишенями та англійські м'які шапки з великими квадратовими козирками. На шапках у старшин були грубі золоті шнури, на комірах — зі смаком підібрані нашивки з емблемами відповідних родів військ. На манжетах рукавів військові носили трикутник відповідного кольору.

Нинішні військові звання у Збройних Силах України, усталкованi від «непереможної і легендарної», мають німецько-англійське походження і аж ніяк не підходять нашій національній армії.

Ось які звання були в українських збройних формуваннях:

1. Українські січові стрільці (1914—1918 роки): стрілець, старший стрілець, вістун, десятник, старший десятник, підхорунжий, хорунжий, чотар, поручник, сотник, отаман, підполковник, полковник.

2. Українська Галицька Армія (1918—1920 роки): стрілець, старший стрілець, вістун, десятник, старший десятник, булавний, бунчужний, підхорунжий, хорунжий, чотар, поручник, сотник, отаман, підполковник, полковник, генерал-чотар, генерал-поручник, генерал-сотник.

3. Українське військо доби Центральної Ради (1917—1918 роки): козак, ройовий, чотовий, бунчужний, півсотенний, сотник, курінний, полковник, отаман бригадний, отаман дивізійний, отаман корпусу, отаман армії, отаман фронтовий.

4. Українське військо за часів гетьманату (квітень — грудень 1918 року): козак, гуртковий, ройовий, чотовий, бунчужний, хорунжий, значковий, сотник, військовий старшина, осавул, полковник, генерал-хорунжий, генерал-бунчужний, генерал-полковник.

5. Українське військо доби Директорії (1918—1921 роки): козак, муштрований козак, гуртковий, ройовий, чотовий, бунчужний, підхорунжий, хорунжий, поручник, сотник, підполковник, полковник, генерал-хорунжий, генерал-поручник, генерал-полковник, головний отаман.

6. Український військово-морський флот (1918 рік): корабельний гардемарин, мічман, лейтенант, старший лейтенант, капітан-лейтенант, капітан 2-ї ранги, капітан 1-ї ранги, контр-адмірал, віце-адмірал, адмірал.

Олександр ПАНАСЮК, член товариства «Знання».

На малюнку: 1 — старший стрілець УСС; 2 — поручник УГА; 3 — полковник синьожупанників; 4 — підхорунжий УСС за часів УНР; 5 — ройовий сірожупанників; 6 — підполковник Генерального штабу за часів гетьманату; 7 — чотовий за часів гетьманату.

Малюнок Володимира КРАВЦЕВИЧА.

СМІХ ДЛЯ ВСІХ

Кіоск «Куреня»

Одного відомого жартівника й дотепника попросили в досить вихованому товаристві:

— Розкажіть-но смішний анекдот!

— Не можу,— одказав він.— Бо всі смішні анекдоти, котрі я знаю,— непристойні.

— А пристойних хіба не знаєте?

— Знаю, звичайно. Але вони... не смішні.

Чоловік той мав рацію. Бо сьогодні на кожному розі, в підземних переходах та електричках енергійні молодики пропонують нам так звані «збірки анекдотів», у кустарний спосіб видані десь у Росії чи Прибалтиці й натоптані жартами такого низького гатунку, що батьки змушені ховати їх подалі від своїх дітей.

А от карикатуристи та гумористи з київської Асоціації «Всесміх» обрали інший шлях. Серія виданих масовим тиражем збірок «Анекдоти народів світу» чи не перша спроба ознайомити українського читача із «золотим фондом» світового анекдоту. І спроба, прямо скажемо, вдала. Впорядковані відомими перекладачами іноземного гумору П. Стороженком, Д. Пащенком, О. Кротковим, І. Артемчуком, ілюстровані провідними карикатуристами України А. Василенком, Р. Сахалтуєвим, Ю. Кособукіним, О. Монастирським, А. Юном, О. Кохановим, збірки українських, французьких, словацьких, американських, італійських, кримінальних анекдотів — тільки один з напрямів міжнародної гуманітарної програми «Сміх без кордонів», яку Асоціація «Всесміх» втілює разом з центром Джоела Гудмена «Хьюморпроджект» (США). Завдяки підтримці акціонерного товариства «Українська фінансова група», президент якого В. Бабич, на щастя, виявився справжнім шанувальником веселого жанру, ця програма, що має на меті залучення України до світового процесу сміхотворення, успішно втілюється в життя.

А ми, користуючись нагодою, пропонуємо читачам «Куреня» добірку жартів з найсвіжішої книжки серії — «Італійські анекдоти». Упорядники цієї збірки, як і попередніх, за їхніми ж власними словами, керувалися одним-єдиним критерієм: анекдот, якою б мовою він був складений, насамперед має бути смішним.

* * *

Три італійці пили к'янті у барі при залізничній станції. Побачивши, що поїзд відходить, вони кинулися услід за ним. Двом вдалося схопитися за поручні і влізти до останнього вагона. Третій лишився на шпалах і раптом почав гучно реготати. Підійшов поліцейський і поцікавився причиною його веселощів.

— Вони мене проводжали, сеньйоре,— крізь сміх пояснив той.

* * *

Полихого віку сеньйор гуляє в парку і бачить, як маленький Тото зачаровано дивиться на почервонілу смужку неба над будинками.

— О, мій хлопчику! — захоплено каже сеньйор.— Я радий, що в тебе така романтична душа. Ти щовечора дивишся, як заходить сонце?

— Сонце? То палахкотить моя рідна школа!..

* * *

Офіціант пояснює відвідувачеві:

— Що ви, сеньйоре, тарілка зовсім не мокра. Це ваша порція супу.

* * *

— А що, хіба сеньйор Бертолуччі не здивувався, коли ти посватався до його доньки? — питає сіцілієць сусіда.

— Ще й як! У нього навіть револьвер з рук випав...

* * *

У квартирі лікаря лунає дзвінок. Лікар відчиняє двері і бачить на порозі скелет.

— Отак завжди,— роздратовано бурмотить ескулап,— зволікають до останнього моменту, перш ніж звернутися до лікаря...

* * *

— Сеньйоре, скажіть-но вашому синові, щоб він мене не передражнював.

— Тото, негайно припини корчити з себе ідіота!

Жарт номера

Найкращий спосіб закрити комусь рота — дати висловитися.

Олександр ПЕРЛЮК

Мал. Сергія ФЕДЬКА

ТАКОГО ЇМ НЕ ТРЕБА

На сесії Верховної Ради проходило обговорення закону «Про зачісування волосся». Ліві пропонували зачісувати вправо, а праві — тільки вліво. Раптом до зали з усіх дверей увірвалися озброєні люди.

— Руки вгору!! — істерично заволав один з них. Депутати здивовано перезирнулися, а один з них навіть спитав:

— А що, електроніка не працює?

— Руки вгору!! — гримав бандюга. Але криком тут нікого не проймеш — звикли. Тут ще один депутат обізвався:

— Що, без обговорення? Звикли, розумієш, з голосу!

— Стріляти буду!! — загорлав непроханий гість.

— І правильно, давно вже треба! — підтримав один з обранців.— І краще — на майдані!

— Руки!!! — буряковіючи від напруження, заверещав бандит і дав довгу чергу вгору. Нарешті більшість остаточно отямилась і проголосувала.

— Дві руки догори! — командував ватажок гостей.

— А що, не вистачає голосів? — поцікавився один з депутатів.

— Вистачає! Голосуватимемо за нашу владу!

— За чию це, за «вашу»? — запитав хтось.

— За чию?! — За нас — сильних, багатих, рішучих — у народі нас ще називають мафією!

— Так вона — влада — й так у вас є! — посмілішав опонент.

— Є, звичайно, де-факто, але не де-юре... Так що голосуймо за мене!..

— Це як — без альтернативи?! — ризикнув запитати все той же депутат.— Так уже було...

— Тим більше не звикати!

— Навіщо? — не здавався опонент.— Квартири, машини, валюта, торгівля, бензин, поїздки — у ваших руках?! Чи, може, ви хочете вирішувати ці питання для всіх?! Засідати?

— Засідати??

— Аякже!

— Але...

— Будь ласка, прошу! Беріть владу! — звично перейшов у наступ депутат.— Вирішуйте питання економіки, соціальні проблеми...

— Стій...

— ...територій, палива, армії, мови...

— Мовчати!! — загарчав бандюга.— Годі! Навіщо нам усі ці фокуси! Ходімте, хлопчики! Нехай вони тут засідають, а ми краще правитимемо там!..

...Через п'ять хвилин парламент продовжив роботу.

Сергій ГРІН.

Всьо чотко!

ЖЕБРАКИ

Він сидів по-турецьки серед вируючого натовпу Київського вокзалу в Москві і рахував милостиню. Чималеньку купку дріб'язку жебрак висипав просто на підлогу і тепер кидав монети назад до шапки, ворушачи порепаними губами. Двоє захеканих здорованів з величезними валізами, повними харчів та добра, зупинилися перепочити.

— Диви, Іване, ціла шапка дріб'язку! — з заздрістю показав на жебрака Іванів супутник.

— Ну то що? — скривився Іван. — На те й жебрак, щоб шапками дріб'язок добувати.

— Ну ти й недотепа, — скипів чоловік, — у нас же дріб'язок на вагу золота. Та й узагалі, теперечки така інфляція, що той нікель, мідь та хром у монетах дорожчі за їх номінальну вартість. Либонь, ще й у твердій валюті, отак! І це сьогодні. А завтра?..

— Давай купимо всю шапку за рублі, — загорівся Іван.

Жебрак тим часом перелічив гроші і, незлобиво лаючись, з кректанням піднявся.

— Добродію, — звернувся до нього Микола, — продайте дріб'язок за рублі, га?

Жебрак підозріло зиркнув на здорованів і хрипко заперечив:

— Не можу, у мене контракт із швейцаром з привокзального ресторану: я йому монети, а він — той... — І хрипун красномовно ляснув пальцями по неголеній шиї.

— Я заплачу більше! — збуджено вигукнув Микола.

— Скільки? — насторожився жебрак.

— А скільки в шапці?

— Сто сімдесят три, — відповів той після маленької паузи і знову підозріло зиркнув на козарлюг.

— Даю сто вісімдесят! — урочисто вимовив Микола.

— Двісті! — прохрипів жебрак.

— Сто вісімдесят п'ять! — спробував скинути Микола.

— А, власне, навіщо вам дріб'язок? — спробував поворухнути звилинами убогий.

— Та у нас же купони, — синхронно вимовили Іван та Микола. — Розумієш, усе за купони, все!.. А рублів не дають зовсім, абсолютно! На чорному ринку вже за ...н рубль півтора купона дають! — виголосили дуетом наболіле.

— А навіщо ж тоді вам оті купони здалися? — ніяк не ропає жебрак.

— Та ми ж купонами захищаємося! — знову хором вигукнули велетні.

— Від кого захищаєтесь?

— Та від вас же, від вас — росіян!

— Від мене? — стенув плечима жебрак, а тоді похмуро й рішуче бовкнув: — У мене контракт! Не можу!

— Даю сто дев'яносто! — гордо промовив Микола.

— Російські жебраки хохлам за рублі не продаються! — урочисто вимовив патріот і поволі почвалав до дверей привокзального ресторану.

— Ти бач, який гоноровий, тьху! — обурився Микола. — Ні, правду кажуть: капосн... ... люди москалі. Ну й ...тивнющий!

— Люди, як люди, не згірш за інших, — озвався толерантний Іван, — а ковбаса й оселедці, між іншим, у москалів дешевші. І продають їх усім без винятку: і туркам, і чукчам, і нам. Ну, а люди — вони скрізь люди... Ох-хо-хо... захистилися... А цей убогий, Миколо, ну що з нього візьмеш, це ж не те, що ми з тобою, а так — жебрак...

— І то правда, жебрак, — поблажливо погодився Микола, і громадяни вільної держави, легко підхопивши клумаки та валізи, рушили до поїзда «Москва — Київ».

Юрій БОЛЬШАК.

ВЕСЛО

Іду повз колгоспний ринок. Щойно простовбичив дві години в черзі і випив кухоль пива. Який ринок без пива!

Бачу: прямує до тролейбусної зупинки мій знайомий Митько Бондарчук. З веслом у руках. Наші квартири в одному під'їзді.

— Для чого весло?— питаю.

— А для чого зараз ті гроші? — відказує.

Пиво в шлунку приємно холодить. На зупинці колотнеча. Спека немилосердна. Але мислити можна.

— Так у тебе ж і човна нема, — веду.

— Зате весло є!

— Бачу, — кажу. — Ну й що ти з ним робитимеш?

— У кімнаті десь прилаштую, — відповідає. — У кутку, наприклад, біля телевізора.

— Он воно що, — мимрю. І замислююся. Потім продовжую: — так ти ж, по-моєму, і плавати не вмієш?

— Не вмію...

Я помовчав. Пиво в шлунку вже розігрілося, бродить, але ще можна мислити.

— От цікавий! — дивуюся. — Кому те весло потрібне?

— А нащо зараз ті купони?

— Он воно що... Але що ж ти з ним робитимеш?

— У кутку поставлю...

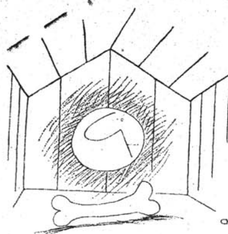
Сусід втиснувся у тролейбус. У просвіті вікон довжелезне весло стримить, як флагшток.

Повернув я тоді до господарського, звідки хвилину тому Митько Бондарчук вийшов. Не густо на прилавках, мов у колгоспній коморі напровесні. Тільки на стелажах купа весел. Щойно, мабуть, викинули.

Купив я собі одне весло.

У кутку поставлю, біля телевізора.

Іван КИДРУК.

Мал. Сергія САФРОНОВА.

Інформаційні послуги користувачам ПЕОМ

Сучасно!

Оперативно!

Недорого!

СЬОГОДНІ

Перша в світі комп'ютерна телегазета "ВСЕ-ВСІМ" розповсюджує по каналу республіканського телевізійного мовлення (1 програма УТ з 14.40 до 15.40 годин) у цифровому вигляді з швидкістю 1,0 Мбіт/с інформацію, яка записується через спеціальні адаптери в пам'ять ПЕОМ типу IBM PC/AT у абонентів в будь-якому регіоні України.

Не марнуючи часу та уклавши з нами договір на придбання телеадаптера, установку та абонементне обслуговування програмно-апаратних засобів газети, Ви вже сьогодні одержуєте доступ до таких розділів газети "ВСЕ-ВСІМ":

— науково-технічна інформація,
— комерційна, в тому числі біржева інформація,
— нормативно-правова інформація (тексти законів Верховної Ради, указів Президента, постанов Кабінету міністрів України),
— рекламні та інформаційні повідомлення,
— електронна пошта (обмін інформацією абонентів між собою),
— телеконференції, які проводять асоціації спеціалістів за професійними інтересами,
— інформація зарубіжних банків даних.

Абонент може також безкоштовно розповсюджувати через газету до 4 Кбайт на день власної інформації.

ЗАВТРА

Прямий доступ абонентів газети у зарубіжні банки даних через станцію супутникового зв'язку системи ЄВТЕЛСАТ, яка встановлена в інституті, електронна біржа, електронний банк взаємних розрахунків та прямий доступ у національний банк комп'ютерної інформації України.

Ціна телеадаптера і абонементного обслуговування є доступною будь-якому користувачу ПЕОМ.

Якщо Ви бажаєте стати абонентом-передплатником газети "ВСЕ-ВСІМ" звертайтесь до її інформаційного центру за адресою:
252113, м. Київ-113, вул. Шпака, 2.
Інститут проблем реєстрації інформації
АН України, ЦКІ.

Телефони для довідок: (044) 441-21-21, 441-21-48
Телетайп: 132607 "ИГЛА"
Телефакс: (044)-446-14-91
Телекс: 131134 STELA SU

Електронна пошта: vvp@IPRI.Kiev.ua

Модеми:
Телефонний — (044) 446-73-46
Телеграфний — 631404 "Лом"
"Искра-2" — 08-263

ІПРІ АН України

або до одного з регіональних центрів газети.

Довідкові телефони регіональних центрів:
Вінниця — 4-78-92; Дніпропетровськ — 47-15-90; Кривий Ріг — 51-02-46; Донецьк — 95-14-28, 55-71-19; Мукачеве — 4-52-42; Запоріжжя — 34-75-32, 37-67-25, 58-12-13; Івано-Франківськ — 9-94-86; Київ — 444-80-34, 562-64-80; Феодосія — 3-31-78; Львів — 74-03-01; Миколаїв — 37-74-60; Комсомольськ Полтавської обл. — 261-14; Полтава — 1-95-83; Конотоп Сумської обл. — 4-63-17; Харків — 38-69-37; Черкаси — 45-31-81

ENGLISH LANGUAGE LEGAL TERMINILOGY
ENGLISH LANGUAGE COURSES FOR LAWYERS

A THREE WEEK ENGLISH LANGUGE COURSES FOR LAWYERS AND LAW STUDENTS WILL BE OFFERED BY NATIVE EGLISH SPEAKING LECTURERS WITH LEGAL TRAINING.
PERSONS WHO HAVE A GOOD COMMAND OF ENGLISH ARE INVITED TO ATTEND.
THE COURSE IS SPONSORED BY UKRAINIAN LEGAL FOUNDATION AND CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY.
THE DEADLINE FOR REGISTRATION IS OCTOBER, 23.
FOR FURTHER INFORMATION AND REGISTRATION PHONE: 225-52-84, NATALIA KRAVETS

Организация СНИМЕТ ПОМЕЩЕНИЕ в центральных районах Киева площадью не менее 80 кв. м. т. (044) 430-07-63 (с 9-00 до 17-00)

Фірма «БАЛАНС» — провідний покупець бакалійних товарів на Західній Україні придбає на умовах постачальника великі партії плодово-овочевої та рибної консервації, соків, томатної пасти, алкогольних напоїв, імпортних сирів, спирту.

Запрошуємо до співпраці вмілих посередників.

Наші можливості необмежені. Зверніться до нас і вам теж посміхнеться удача.

Тел.: 0322-72-26-19, 74-40-02.
Факс: 0322-72-76-27.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

Бажаючі реалізувати свою продукцію за вільноконвертовану валюту на світовому ринку (переважно Західна Європа) можуть зробити це через німецьку фірму «Олександер і Тарас Федики».

Нас перш за все цікавить метал і сировина з України.

Наша адреса:
Buowa H str. 11
7000 Stuttgart 75
BRD
Телефони:
(0711) 3430117
(0711) 478672
FAX (0711) 2624664

В Україні наші інтереси представляє мале підприємство «Любисток» Товариства зв'язків з українцями за межами України: вул. Золоті ворота, 6. FAX (044) 228-04-38.

Реализуем в неограниченном количестве ткани мебельно-декоративные х/б, ширина — 1,50 м.

Форма оплаты: предварительная, чек, наличный расчет.

Способ доставки: самовывоз.

Приобретая нашу продукцию без посредников, вы экономите свои деньги и время.

Наш адрес: **251980, Черниговская обл., Козелецкий р-н., г. Остер, ул. Одинца, 30, Ткацкая фабрика.**

Телефоны: **3-12-47, 3-14-65, 3-11-93.**

Телетайп: **3-192795 «Хлопок».**

Юридическим лицам

УСКОРИМ ПЕРЕВОД ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ИЗ РОССИИ НА УКРАИНУ.

Услуги в обратном направлении не оказываем.

Посредникам гарантируем вознаграждение в размере 2% от суммы платежа.

т. 216-93-36 (с 9-00 до 18-00)

У сильних—здорові ідеї

У Львові вдруге відбулося масове свято українського спортовця

День українського спортовця в Галичині почали відзначати наприкінці 20-х років як свято самоутвердження нації, сильної тілом і духом. Тодішні спортові товариства, по суті, гартували й готували молодь до національно-визвольних змагань. Цьогорічне свято українського спортовця збіглося з 50-річним ювілеєм УПА. У театрі імені Марії Заньковецької за участю перших керівників органів влади вшанували учасників Олімпійських ігор, кращих тренерів, фізкультурних працівників міста. За розпорядженням представника Президента по Львівській області Степана Давимуки призери Олімпійських ігор у Барселоні Михайло Слівінський і Ростислав Зауличний отримали грошові премії по тридцять тисяч купонів. Їм виділять автомобілі «Таврія». Голова Ради об'єднаних профспілок Львівщини, народний депутат України Ярослав Кендзьор вручив цим спортсменам ордери на квартири. Грошовими преміями нагороджені також їхні наставники Петро Василюк та Петро Браташ.

Учасники святкового вечора були одностайні у судженнях про те, що Україна може й має увійти до світового спортивного товариства як сильна і могутня держава.

Складовими свята були фізкультурний парад, естафета легкоатлетів, спортивні змагання інвалідів, у яких участь взяли й гості з польського міста Перемишля. Біля оперного театру відомі львівські шахісти дали сеанс одночасної гри. На стадіоні «Юність» у фіналі розіграшу Кубка міста з футболу новостворена команда «Львів» виявилася сильнішою.

Велику увагу громадськості привернула всеукраїнська науково-практична конференція «Українська спортивна та військово-похідна термінологія». До відкриття конференції українська спортивна асоціація видала «Російсько-український словник спортивних термінів» (автор —Олег Криштальський).

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

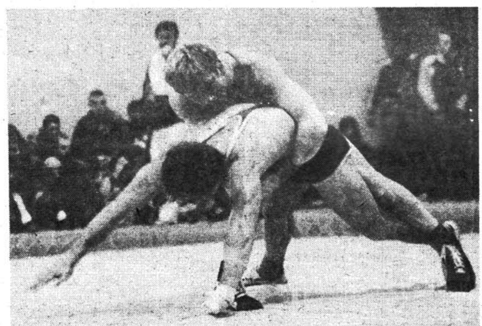
НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 17 ЖОВТНЯ 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС КАРБОВАНЦЯ І КУПОНА ДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ

1 австралійський долар	244.14
1 австрійський шилінг	32.97
1 англійський фунт стерлінгів	576.86
10 бельгійських франків	113.01
1 німецька марка	233.38
1 голландський гульден	207.23
1 датська крона	60.49
100 італійських лір	26.30
1 канадський долар	270.18
1 норвезька крона	57.23
1 долар США	338.00
1 фінська марка	73.51
1 французький франк	68.67
1 шведська крона	61.98
1 швейцарський франк	262.02
10 японських ієн	28.03
1 екю	454.78
10 іспанських песет	32.36
10 грецьких драхм	17.93
1 ірландський фунт	605.36
1 ісландська крона	6.12
1 кувейтський динар	1154.77
10 ліванських фунтів	1.77
10 португальських ескудо	26.17
1 сінгапурський долар	210.11
10 турецьких лір	0.45
1 естонська крона	29.17
1 долар США по розрахунках із Індією в 1992 році	338.00

Курс карбованця і купона за 1 долар США на валютній бір при Національному банку України 13 жовтня 1992 року ста вив 435.00

Валютний коефіцієнт купона до карбованця при здійсненні неторговельних операцій складає 1,0

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

ДОНЕЧЧАНИ — НАЙПОМІТНІШІ

Протягом трьох днів на килимах спорткомплексу виробничого об'єднання «Ватра» в Тернополі 180 атлетів з 22 областей України виборювали нагороди першого національного чемпіонату з греко-римської боротьби.

Хороший результат у вихованців донецької борцівської школи. Підопічні тренера Геннадія Узуна вибороли три золоті медалі, ще кілька стали призерами.

За підсумками цих змагань сформовано збірну України для участі в чемпіонатах світу та Європи.

Назвемо переможців турніру: В'ячеслав Сергієнко (Луганськ), Андрій Литвинов (Дніпропетровськ), Руслан Хакимов (Донецьк), Григорій Камишенко (Київ), Павло Тяпін (Маріуполь), Артур Дзигасов (Тернопіль), Олександр Вежичанин (Харків), В'ячеслав Олійник (Маріуполь), Георгій Соладзе (Луганськ), Петро Коток (Рівне).

Володимир ХАЦАЮК.

Тернопіль.

Один з поєдинків тернопільського чемпіонату.

Фото автора.

ЗА КУБОК СВІТУ З ФУТБОЛУ

Минулої середи в шести європейських відбіркових групах були зіграні десять матчів чемпіонату світу з футболу, фінальна частина якого пройде влітку 1994 року в США.

Перша група. Шотландія — Португалія — 0:0, Італія — Швейцарія — 2:2. Голи: в Італії — Баджо (83), Ераніо (90); у Швейцарії — Орель (17), Шапюїза (21).

Швейцарія — 5 очок (3 гри), Італія — 1(1), Португалія — 1(1), Шотландія — 1(2), Мальта — 0(0), Естонія — 0(1).

Друга група. Англія — Норвегія — 1:1. Голи: в Англії — Платт (55); у Норвегії — Рекдал (76). Нідерланди — Польща 2:2. Голи: У Нідерландів — ван Бастен (43, 46); у Польщі — Косецьки (18), Ковальчик (20).

Норвегія — 7(4), Польща — 3(2), Англія — 1(1), Нідерланди — 1(2), Туреччина — 0(1), Сан-Маріно — 0(2).

Третя група. Північна Ірландія — Іспанія — 0:0, Данія — Ірландія — 0:0.

Ірландія — 5(3), Литва — 4(4), Північна Ірландія — 4(3), Іспанія — 4(3), Данія 3(3), Латвія — 2(4), Албанія — 2(4).

Четверта група. Кіпр — Уельс — 0:1. Гол: Х'юз (51). Бельгія — Румунія — 1:0. Гол: Шмідтс (27).

Бельгія — 8(4), Румунія — 4(3), Уельс — 4(3), Чехо-Словаччина — 2(2), Кіпр — 2(3), Фарерські острови — 0(5).

П'ята група. Росія — Ісландія — 1:0. Гол: Юран (66).

Греція — 4(2), Угорщина — 2(2), Росія — 2(1), Ісландія — 2(4), Люксембург — 0(1).

Шоста група. Франція — Австрія — 2:0. Голи: Папен (3), Кантона (77).

Болгарія — 4(3), Швеція — 4(2), Франція — 2(2), Ізраїль — 0(0), Австрія — 0(1), Фінляндія — 0(2).

Футбол

З ТОЧКИ ЗОРУ КОНЬКОВА

У вчорашньому номері нашої газети було опубліковане інтерв'ю з президентом Федерації футболу України Віктором Банниковим. Він пояснив суть ситуації, пов'язаної з відмовою Анатолія Конькова готувати збірну країни до товариського матчу з командою Білорусі.

А позавчора в малому конференц-залі видавництва «Преса України» уже сам А. Коньков зустрічався з журналістами. Він виклав власну точку зору, пояснив, чому відмовився готувати збірну до конкретного матчу. Це і відсутність сталого календаря матчів головної команди країни, і те, що в її складі цього разу не буде киян.

— У кожній зустрічі,— сказав Анатолій Дмитрович,— за національний колектив повинні грати виключно найсильніші футболісти як з українських клубів, так і ті, що виступають за кордоном. Це ж наш престиж. Причому заздалегідь було відомо, що динамівці Києва гратимуть матч Кубка УЕФА, то навіщо ж було тоді взагалі домовлятися про товариську зустріч з білорусами на рівні збірних?..

Далі він піддав критиці текст робочого варіанта контракту, який йому і Володимирові Мунтяну (тренер олімпійської збірної) запропоновано.

— Взагалі наша федерація,— прокоментував А. Коньков,— постійно запізнюється з прийняттям важливих рішень. Уже давно прийшов час призначити тренерів юнацьких і молодіжних збірних. Лише тоді буде збудовано піраміду нашого футболу...

В українській федерації на цю прес-конференцію прореагували досить спокійно. От тільки зауважили, що Анатолій Коньков тренером збірної ще не затверджений, а продовжує бути... штатним працівником Федерації. До речі, саме тепер він знаходиться у відпустці. Виступати ж від імені футбольного штабу країни його ніхто не уповноважував. Отож, та зустріч з журналістами носила виключно приватний характер.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Телебачення

НЕДІЛЯ 18 жовтня

І ПРОГРАМА УТ

8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Співає Юрій Антонов.
10.10 Баскетбол. Першість МПБЛ. «Спартак — Новотроніка» (Луганськ) — «Калев» (Таллінн).
11.00 Для дітей. Художній телефільм «Рудий. Чесний. Закоханий». 2 серія.
12.10 А вічне твориться. Мистецтво середньої Наддніпрянщини. Частина 2.
12.45 УТН.
13.00 Канал «Д».
14.15 Село і люди.
15.00 Мультфільм на замовлення.
16.00 Молодощі. Дитяча хорова студія.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо.
19.00 УТН.
19.10 Документальний фільм «Про Василя Єрошенка».
19.30 Зичимо щастя.
20.30 Мультфільм «Пригода в королівстві». 18 серія.
21.00 Дніпро.
21.35 Телеспортарена.
22.20 Євромузика-92.
23.30 УТН.
23.45 Художній телефільм «Благочестива Марта». 2 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.30 Прем'єра документального телефільму «Весна в Димкові».
8.45 Мультфільм.
8.55 Ранкова зірка.
9.45 Під знаком Пі.
10.35 Нове покоління вибирає.
11.25 Прем'єра телефільму для дітей «Пригода Чорного Красунчика». 14 серія.
11.50 Ювілейний концерт поета Л. Ошаніна.
13.10 Прем'єра телефільму для дітей «Дім на Волхонці».
14.00 Новини
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Співає лауреат телерадіоконкурсу «Голоси Росії». А. Ніколаєв.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 «Крокодилу» — 70 років.
19.00 Недільна кінопрограма.
19.20 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Генеральний інспектор» (США).
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 ТВО «Астра» представляє: «Парадиз-коктейль». В. Леонтьєв.
23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.25 Шлях до храму.
7.55 Мульти-пульти.
8.05 Дозвілля. ТБ-ательє.
8.20 Фольклор.
8.50 Ретро-куплети.
9.00 Шість соток.
9.20 «Пригода в королівстві». Ляльковий мультфільм.
9.50 Ати-бати...
10.20 Телекросворд «Музична біржа».
10.50 Кінотеатр повторного фільму. «Закохані». Художній фільм.
12.10 Програма «Ключ».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Телегра «Лого».
13.50 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія).
14.05 Жовтень. Запрошення до розмови.
14.55 «Не вирубати...» Ведучий — В. Цвєтов.
15.10 «Мотив». Телефільм.
15.40 Познер і Донах'ю.
16.10 У світі тварин.
17.00 Студія «Сатирикон». Бенефіс С. Альтова.
18.05 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Карпати». 2 тайм.
18.45 Обличчям до столиці.

III ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка.
19.05 Мультфільми.
19.35 СІТ-3.
19.45 Дика Америка.
20.15 Художній фільм.
21.45 Візитка.
21.50 Сідайте й дивіться.
22.00 Хтось це називає джаз.
22.35 СІТ-3.
22.45 Візитка.
22.50 Хтось це називає джаз.
23.10 Дорослі, як діти...

Голос України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.
Рукописів не повертаємо. 441-89-44.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311199.